

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII Vasaris — February 28, 1973 Nr. 16

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PAGALBA PRIEŠUI

Sutinka didelį pasipriešinimą

"Tęsdamos savo tradicinę politiką, JAV prisidės prie karo žaizdų gydymo ir pokarinio Demokratinės Vietnamo Respublikos bei visos Indokinijos atstatymo" — taip skamba 8 skyriaus 21 str. JAV — Šiaurės Vietnamo susitarimo dėl karo veiksmų pabaigos. Kissingeris, paskutinį kartą viešėdamas Hanojuje net susitarė sudaryti ben-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

drą komisiją, kuri aptartų konkrečius žagsnius tam susitarimui įgyvendinti. Jo tikslas, iš amerikiečių taško žiūrint, nėra tik "tradicinis" kilnus mostas, bet ir labai praktiškas. Pirmą, juo siekiama paveikti Hanojaus režimą, kad jis laikytųsi paliaubų sutarties raidės ir

dvasios, nes "blogai elgdamas" Hanojus gali netekti pagalbos. Antra, JAV yra suinteresuotos Vietnamo, vistiek ar jis kapitalistinis ar komunistinis, nepriklausomybės išlaikymu. Neduodamas savo pagalbos Washingtonas jį stums į komunistų glėbį. Eventualiai, Vietnamas galėtų tapti sovietų satelitu, kas nesutaptų nei su JAV, nei Kinijos interesais. Panašus apskaičiavimas privėdė prie pagalbos komunistinei Jugoslavijai.

Čia pat reikia prisiminti, kad šiaurinio Vietnamo "papriskimas" nėra prezidento Nixono idėja. Jau Lyndonas Johnsonas 1965 metais kalbėjo apie Indokinijos atstatymo planą, kuris tada buvo sutiktas su pritarimu, jau nekalbant apie kapituliacijos bet kokia kaina šalininkus, kurie reikalavo, kad JAV atlygintų padarytus nuostolius.

Visą tai turint galvoje galima buvo laukti, kad tą susitarimo dalis nesutiks didelio pasipriešinimo. Bet politikoje viskas įmanoma. Nors jokios konkrečios sumos dar nebuvo paskelbtos, pati idėja buvo sutikta priešiška. Kas įdomiausia — iš buvusių kapituliacijos šalininkų! Tiesa, ir konservatyvijoje pusė tam nepriitaria: kam gi padėti priešui, ypač, jei ji nugalėtas, kaip duoda suprasti prezidentas. Tuo tarpu kapituliacijos šalininkai savo opoziciją aiškina kitais sumetimais. Girdi, prezidentas dėl lėšų trūkumo apkarpė išlaidas įvairiems socialiniams reikalams ir jei neturima lėšų ligoninėm paremti, kaip galima prisidėti prie Indokinijos atstatymo. Tai, žinoma, gryna demagogija, nes iš tikro federalinis biudžetas apima tik mažą JAV išlaidų dalį ir yra skirtas bendriems federacijos reikalams, o ne lokaliems. Išlaidos Vietnamui — tiek Pietų, tiek ir Šiaurės gali būti labai protingas investavimas atečiai.

Nesunku sugalvoti, kad po ta demagogija slepiasi noras įrodyti prezidento politikos nepasisekimą. Girdi, karas, kurį Nixonas galėjo baigti prieš 4 metus, buvo tęsiamas be jokio reikalo, nes dabar esą susitarta taip pat, kaip buvo galima susitarti tasyk, o pagalba šiauriniam Vienamui yra ne kas kita kaip belaisvių išpirkinimas, po penkis milijonus dolerių už galvą!

Kartu reikia pastebėti, kad didesnių ginčų sukels ir pagalbos suteikimo būdas. Senate ir spaudoje bus nemažai balsų už tai, kad ta pagalba nebūtų teikiama vienašališkai, bet tarptautinėje priežiūroje, kas išskirtų specialių JAV interesų apsaugą. Kaip ten būtų, tas susitarimo punktas dar sukels nemažai ginčų. Reikia tikėtis, kad galų gale bus rastas būdas pinigais pabaigti tai, kas jau buvo pradėta ginklais. Būtent, sulaukyti komunizmo išsiplėtimą pietryčių Azijoje ar bent išlaikyti jos nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos dominacijos.

'VALYMAS' SOVIETIJOJE

KEIS KOMPARTINIUS DOKUMENTUS

"Valstiečių laikraščio (Nr. 16) korespondentas G. Kretavičius savo rašinyje "Ruošiantis keisti partinius dokumentus" nagrinėja TSKP XXIV suvažiavimo iškeltą sumanymą, pakeisti kompartijos nariams dokumentus.

Partinių dokumentų keitimui Kremlius stropiai ir kruopščiai rengiasi. Iš esmės tai bus viena iš jau daug kart buvusių "čistkų" savo namuose. Šitokios "čistkos" Stalino laikais buvo apšlakstomos tūkstančių ir dešimčių tūkstančių asmenų krauju. "Dokumentų keitimo" procedūra baigdavosi Čekos, vėliau GPU, po žemiuose, kur negaunęs naujų partinių dokumentų asmuo, gaudavo revolverio kulką į pakaušį. Iš pagarsėjusių bolševikų lietuvių, į GPU aukų sąrašus įeina Putna, Uborevičius, Angarietis, V. Kapsuko-Mickevičiaus žmona...

Tie, GPU požemiuose nužudytieji dabar "reabilituojami". Kai kuriems net statomi paminklai (Z. Angarietis-Aleksa). "Reabilituotųjų" biografijos rūpestingai vengia realaus jo mirties nusakymo, (kad nužudytas), bet naudoja iš rusų kalbos išverstą "neutralų" nusakymą: "depresuotas".

Revoliucija rija savo vaikus, sakė prancūzai Prancūzijos revoliucijos teroro metais. Bet niekad žmonių istorijoje tiek savo vaikų neprisirijo revoliucija, kiek jų prisirijo rusiškoji kompartija!

"Reabilituojami" dabar tiksliai tie, kurių vardai turi tam tikrą strateginę reikšmę. Lietuviškai kompartijai buvo nepatogu savo tarpe turėti atkritėlį, pasiklydusį marksizmo-leninizmo klysteliuose, Angarietį. Vienu plunksnos brūkšniu Kremlius dovanojo lietuviškai kompartijai naują šventąjį, Angarietį. Statykite jam paminklus, rašykite apie jo didvyriškumą, smilykite jam timianus! Taip dabar ir daro lietuviškos kompartijos klika.

Naujoji "čistka", gal būt, netaip jau, kaip stalininės, privaro baimės tiems, kam teks susidurti su "čistkos" revizoriais. Bet daug kas iškris iš komunistinės bajorijos eilių. Iš privilegijuotųjų jie taps eiliniaisiais piliečiais. Tai, aišku, skaudu, bet toks vyksmas sovietinio farso praktikoje natūralus ir neišvengiamas.

"Valstiečių Laikraščio" korespondentas, aišku, neką nusimano apie būsimos "čistkos" (dokumentų kei-

timą) prigimtį. Jis prasitaria tiek, kiek jam leido, ir kiek pavedė pasakyti.

Bus išvalyti "vidutiniokai". Tai naujas terminas. Tai yra pasyvūs kompartijos nariai, gal būt, įstoję partijon ekonominio gerbuvio užsitikrinimo sumetimais, gal ir savaizgos ieškodami. Jie "kalti", nes "susitaikėliškai sutapo su su vidutinioko padėtimi", operuoja korespondentas bolševikiniu žargonu.

"Vidutiniokai" nedalyvauja partiniame visuomeniniame darbe. Jų nesimato leninizmo seminaruose, nei jie skaito ateistines paskaitas.

Dokumentų keitimas ("čistka") tobulina "partinio darbo stilių". Komunistas privalas visur būti "avagardininku". Komunistas turi būti seklys ir savo aplinkos šnipas. "Jis turi tuoj išaiškinti, kas trūkdo komunistui dirbti geriau ir kodėl toks susitaikstė su padėtimi", rašo G. Kretavičius, duodamas suvokti, koks komunisto tipas bus toleruojamas "čistkoje".

Per dokumentų keitimą turi kokybiškai pagerėti partinės organizacijos veikla. Norint nustatyti, kas išliks, o kas iš kompartijos išlėks, bus organizuojami privatus pasikalbėjimai, tyriama partiečio inteligencija, aiškinami jo "partiškumo požymiai ir rodyklės".

Kompartijos sąstatas bus saikiai išplito, narių skaičius perdidelis; jau nebeužtenka visiems kasnių iš bendro pyrago, kuriuo partija pavertė jos terorizuojamą valstybę. Kompartijos narių skaičių apmažins, Kremlius vėl stabilizuos padėtį bent penkmečiui pirmyn.

Bolševikuojančioje išeivijoje, aišku, dokumentų keitimo nebus. Nebus ir partinės "čistkos". "Pažangieji" labai negausūs. Jų skaičiuje Maskva brangina kiekvieną, leninizmu klieidinti.

Susenę "pažangieji" baidosi kitos, natūralios "čistkos" — laidotuvių įstaigų. (vl)

• Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos įgaliojė tarptautiniams ryšiams B. Šlepetytė-Venskuvienė išsiuntinėjo 65-kių kraštų katalikų moterų organizacijų vadovybėms pranešimą apie 1972 m. padėtį okupuotoje Lietuvoje ir 17,000 Lietuvos katalikų memorandumą. Iš daug kur jau gauta labai jautrių ir pilnų simpatijos atsiliepimų.

Lietuvos generalinio konsulo ir Lietuvos Laisvės Komiteto surengtame Vasario 16 minėjime New Yorke, iš kairės: Tėv. L. Andriekus, P. Vietnamo ambasadorius Huu Chi, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Pasaulio Latvių S-gos pirmininkas Udis Grava, V. Vokietijos konsulas dr. E. Rauch, Ukrainiečių atstovas dr. W. Dushnyck, Pabaltiečių Teisininkų S-gos pirm. E. Kerno ir Batuno pirmininkas K. Miklas. L. Tamošaičio nuotrauka

Vasario 16-ji iškilmingai paminėta New Yorke

EMILIJA ČEKIENĖ

nepasitikima, nes pakviesti svetimaučiai nuspręsti, kuris lietuvių dailininko kūrinys yra geriausias. Tektų tik palinkėti, kad šitoks įvykis būtų ten pirmas ir paskutinis".

A. Vakselis išreiškė padėką dalyvaujantiems parodoje dailininkams ir ypač dail. J. Bagdonui ir dail. Č. Janušui už šios parodos technišką apipavidalinimą.

Savo kūrinius išstatė 27 dailininkai: Albina Ambraziejus, Juozas Bagdonas, Emilija Bernotienė, Asta Česonienė, Albinas Elskus, I. V. Griežė, Regina Ingelevičienė, Česlovas Janušas, V. K. Jonynas, Paulius Jurkus, Jurgis Juodis, Vytautas Kasiulis, Vytautas Kašuba, Vytautas Kerbelis, Elena Kepalaitė, Aldona Daukantienė, Vida Kristolaitytė, Ann Mažeika, Vaclovas Ratas (miręs 1973. I. 3), Jonas Rūtenis, Elena Urbaitytė, Valentina Ūselienė, Zenonas Ūselis, Petras Vaškys, Regina Viliamienė, Aleksandra Vitkauskaitė, Merker ir Marija Žukauskienė. Buvo išstatyti 88 kūriniai.

Prieš Vasario 16-tą ALT New Yorko skyrius išsiuntinėjo amerikiečiams dr. B. Nemicko paruoštą memorandumą ir V. Radzivano Press Release. New York Times atspausdino vedamąjį plačiai aprašydami Lietuvos istoriją ir okupaciją ligi šių dienų. Televizijos stotis CBS taip pat išsamiai

paminėjo. Tinkamai paminėjo ir mūsų lietuviškųjų radijo valandų vedėjai.

Pagrindinis minėjimas prasidėjo Vasario 18 dieną, sekmadienį pamaldomis Apiešimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne, kur tai dienai pritaikytą namokslą pasakė tėvas dr. Gidžiūnas, kalbėjo generalinis konsulas A. Simutis, akt. J. Bolely-Bolevičius paskaitė A. Vaičiulaitis maldą.

Ir 3 val. p. p. buvo minėjimas-akademija Richmond Hill gimnazijos salėje, kurį atidarė ir įžanginę kalbą pasakė ALT skyriaus pirm. Petras Ažuolas, pakviesdamas vadovauti akt. V. Žukauską. Invokaciją paskaitė tėvas P. Baltakis, O.F.M. Mečys Razgaitis sugiedojo maldą už žuvusius.

Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis tarė trumpą žodį anglų kalba amerikiečiams dalyvavusiems svečiams, iš kurių buvo New Yorko valstybės senatorius Martin J. Knorr, sen. Chester Strau, Ass. Peter Mirto, ass. J. T. Flack ir kiti. Lietuviškai konsulas tarp kitko kalbėjo:

"Vasario 16-ji šiandien minima viešai ir iškilmingai visam laisvajame pasaulyje kur tik yra lietuvių. Paslapčiom ir susikauptus ji taipgi minima okupuotoj Lietuvoj, Sibiro ištrėmimo, koncentracijos lageriuose ir plačiosios Rusijos sunkaus režimo kalėjimuose, nes lietuvių yra beveik kiekvienam Rusijos kalėjime.

Gal nė viena kita Rusijos pavergtoji tauta perėtais metais neparodo tokio pasaulinio dėmesio susilaukusio pasipriešinimo, kokį parodė lietuviai.

Lietuvos okupantai naudoja galingą propagandos aparatą pasaulio įtikinimui, kad lietuvių tauta esanti laiminga ir patenkinta Sovietų Rusijos okupacijoje. Tam tikslui jaunuoliai nuo žemiausių mokyklos klasių kasdien indoktrinuoja mi marksizmo-leninizmo mokslu, praeina komjaunuolių stažą, o vėliau įrašomi komunistų partijon. Nepraėjus šio stažo jaunuoliui neleidžiama ar bent kliudoma siekti aukštojo mokslo. Bet

(Nukelta į 2 psl.)

Vasario šešioliktosios proga Lietuvos gen. konsulo ir Lietuvos Laisvės komiteto suruoštame priėmime atsilankė Fed. Vokietijos konsulas, iš kairės: dr. E. Rauch su poniu, A. Simutis su poniu ir V. Vaitiekūnas. L. Tamošaičio nuotrauka

Vasario 16-ji New Yorke...

(Atkelta iš 1 psl.)

ar tai reiškia, kad tie jaunuoliai išsižada savo tautos ir atsisako nuo kovos už Lietuvos laisvę?

Į tą klausimą atsako buvęs partizanas kovotojas, o dabar sovietų kaliny Liudvikas Simutis, buvęs nuteistas mirties bausme, kuris savo pereių metų pareiškime Sovietų Rusijos valdžiai rašo:

"Būdamas antisovietiniu iki savo suėmimo aš sugebėjau ir komjaunuoliu būti, dargi komjaunimo aktyvistu. Sugebėčiau aš ir dabar taip pat suvaidinti atgailaujantį nusikaltėlį, kokiu mane čio norėjo padaryti. Mokėčiau prirašyti visą drobulę pagyrų ir kalėjimo prižiūrėtojų, ir visai sovietinės valstybės pataisos darbų sistemai ir apskritai sovietų valdžiai. Mokėčiau prikalbėti krūvą malonių pažadų... Bet aš to nedarau ir nedaryiu".

Senatorius Martin J. Knorr pasveikino virš 600 susirinkusių lietuvių su šia iškilminga švente, su kuria jis buvo jau susipažinęs generalinio konsulo surengtam priėmimo vasario 16 dieną, penktadienį. Senatorius pabrėžė, kad jis Vasario 16 dienos išvakarėse gavo iš New Yorko gubernatoriaus įstaigos proklamaciją, skelbiančią 1973 m. vasario 16 dieną Lietuvos nepriklausomybės dieną ir, kad proklamacijos ir rezoliucijos kopijos bus persiųstos kiekvienam N. Y. kongresmanui, senatoriams, o specialiai sen. James Buckley, kuris yra ypač susirūpinęs ir tvirtai įsitikinęs, jog Lietuva turi būti vėl laisva tauta. (B. Tutinaitė vėliau perskaitė sen. Buckley atsiųstą sveikinimą).

Rezoliucija taip pat bus persiųsta JAV prezidentui R. Nixonui, Valstybės sekretoriui ir užsienių reikalų lyderiams, sakė jis. Be to, senatorius Knorr trumpai nušvietė Lietuvos virš 700 metų istoriją, pažymėdamas caro okupaciją, iškeldamas nepriklausomą Lietuvą ir jos didžius atsiekimus civilizacijos, ekonomijos ir kultūros srityse. Pirminė Hitlerio ir žiauria sovietų okupacija, kuri tebesitęsia ligi šiol, bet lietuvių tautos dvasios nepajėgė pavergti, ką parodo Simas Kudirka, Romas Kalanta ir masinės demonstracijos, o taip pat 17000 katalikų peticija Jungtinių Tautų sekretoriui.

Jei Linkolnas būtų gyvas, aš esu tikras, sakė senatorius, kad pasaulio dalis laisva ir dalis vergais paversti negali toliau egzistuoti, laisvė turi būti visai žmonijai.

Amerikos lietuviai yra savo krašto patriotai, jų carpe nebuvo dezertyrų Vienamo kare. I salute you, pabrėžė jis. Baigdamas patarė rašyti laiškus įvairiomis progomis savo kongresmanams, senatoriams ir kitiems lyderiams bei prezidentui, kad kuo daugiausia susipažintų su lietuvių tautos vergija ir siekia būtų vėl nepriklausoma valstybė.

Sveikinimus perskaitė B. Tutinaitė ir pagrindiniu kalbėtoju buvo Arvydas Barzdukas, kuris perskaitė savo tėvo paruoštą kalbą, nes jis, PLB pirmininkas Stasys Barzdukas, pakviestas kalbėti susirgo ir ilgesniam laikui reikalingas poilsio. Kalba gerai paruošta ir įdomiai buvo perduota. Labiausiai ir nepamirštamai

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Paminėta Vasario 16-toji

Sydnejaus lietuviai šiais metais Vasario 16-ją paminėjo truputį anksčiau, t. y. vasario 11-ją dieną. Minėjimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis, kurias atlaikė ir šiai progai gražų pamokslą pasakė, Sydnejaus klebonas kun. P. Butkus, bažnyčioje gražiai giedant Sydnejaus "Dainos" chorui. Šventės proga pamaldose su savo vėliavomis dalyvavo uniformuoti skautai, sportininkai, ateitininkai, ramovėnai ir pilna būnyčia lietuvių.

Oficialusis minėjimas įvyko vakare didžiojoje latvių namų salėje, kurį atidarė Sydnejaus Apylinkės pirmininkas A. Reisgys, pakviestas paskaitą skaityti svečią iš sostinės Canberros, advokatą Viktorą Martišių. Jaunasis, jau čia aukštųjų mokslus baigęs paskaitininkas, avo labai gerai paruoštoje pakaitoje iškėlė reikšmę mūsų šios svarbios valstybinės šventės, nurodėdamas ir duodamas palyginimus ką ji mums turi reikšti ir kokias pareigas ji mums uždėda mūsų ateities gyvenime, tuo pačiu paliečiant ir bendrąją pasaulinę politinę padėtį.

Meninę minėjimo dalį pradėjo M. Kavaliauskienė, jausmingai ir gražiai padėklamuodama B. Brazdžionio "Paskutiniai pasmerkto ir mirtį žodžiai". Tautinių šokių grupei pašokus du tautinius šokius, jaunoji A. Šlitterytė padėklavo B. Voveraitės "Lietuva" ir k o n s e r v a t o r i j o s s t u d e n t e, vis daugiau kylanti mūsų dainininkė Gr. Zigaitytė, akomponuojant Z. Belkutei, padainavo muziko V. Klovo "Rallio karvytės mano". Jaunosios sesutėms J. ir A. Stašionytėms padėklavus B. Brazdžionio "Aš čia gyva", paskutiniąją minėjimo dalį išpildė Sydnejaus "Dainos" choras su savo vyrų ir mišrių choralais, padainuodamas penkias dainas. Choro vadovaujamo ir diriguojamo Br. Kiverio, pasirodymas ir jų sudainuotos dainos buvo ypatingai gražiai ir stipriai išpildytos. Padėkos žodį tarė Apylinkės pirmininkas A. Reisgys, pakviestas šventę užbaigti Tautos himnu.

Tikrai gaila

Sėkmingai sudainavę paskutinioje Lietuvių Dienų šventėje, savo kelių metų darbą Sydnejuje pabaigė Sydnejaus Lietuvių Ansamblis. Paskutiniame savo susirinkime sausio mėnesio pabaigoje, anambličiai, dėl šeimyninių pareigų iš ansamblio pasitraukus buvusiai jo dirigentei M. Umbraziūnienei, negalėdami rasti naujo dirigento, nutarė šį, taip gražiai veikusių mūsų meninį vienetą, uždaryti. Tikrai gaila, kad prieš maždaug 10-tį metų dirigento Jono Gaižausko pradėtas moterų choras, vėliau išsi-

plėtęs į ansamblį, turėjo pabaigti savo gyvavimą Sydnejuje. Ateityje šio vieneto paskiri nariai tikisi įsijungti į kitą čia esanti "Dainos" chorą, kai taip pat numatoma kelių mažesnių grupelių duoti didesnių švenčių ar balių metu paskirus pasirodymus, kas būdavo ir anksčiau daroma.

Išleidžiama plokštelė

Lietuvių Dienų visas dainų koncerto repertuaras buvo įrašytas į juostas. Teko jau man pačiam dalyvauti šių dainų pakartojime ir išrinkime pačių geriausių, kurios bus išleistos specialioje plokštelėje. Šiuos įrašymus ir plokštelę darant ekspertams iš valstybinės radijo ir televizijos stoties, atrodo, įdainuotos dainos yra labai gražiai išpildomos ir būsimą šių Lietuvių Dienų prisiminimo plokštelę turės būti labai gera, paliekant gražų istorinį šios šventės prisiminimą.

Pagerbtas P. Morkūnas

Melbournio lietuviai labai gerai pažįsta ir žino savo nusipelnusį visuomenininką vilnietį Petrą Morkūną, kuris neseniai sulaukė savo amžiaus 60-ties metų. Gyvendamas okupuotame Vilniaus krašte, savo jaunystėje iš turėdamas didelių muzikalių gabumus, pradėjo lankyti Dramos studiją ir Konservatoriją, norėdamas išgyti chorvedžio specialybę. Be dainos jis buvo ir labai geras sportininkas, atstovaudamas Vilniaus lietuvių buvusioje pasaulinėje lietuvių olimpiadoje Kaune. Gyvendamas Vokietijoje aktyviai dalyvavo Sodeikos Ansamblyje, kai Australijoje nuo pat pirmųjų savo gyvenimo dienų įsijungė į mūsų meninį gyvenimą, suorganizuodamas vyrų chorą, režisuodamas meninius pastatymus ir jau per 20-tį metų vadovaudamas garšiam pamus Melbournio vyrų Oktetu, dažnai padedamas ir kitose meninėse srityse. Paskutiniuosius 10-tį metų jis yra Parapijos Choro dirigentas. Melbournio draugai, dainininkai ir gražus būrys lietuvių, pagerbdami šį puikų lietuvių patriotą ir dainos mėgėją, surengė jam gražų suakutintą pobuvį, linkėdami dar ilgus metus savo daina ir vadovavimu linksminti ir džiuginti ne tik Melbournio, bet ir visos Australijos lietuvių.

Eucharistinis kongresas

Pasaulinis 40-sis Tarpautinis Eucharistinis Kongresas vyksta šiais metais Melbournio nuo vasario 18 iki 25 dienos. Šį kongresą remia ir jam padeda Australijos vyriausybė, kartu su kitų religijų vadovybe,

Philadelphijos lietuvių choras Viltis su vadovu muz. L. Kauliniu sėkmingai koncertavę Baltimorėje sausio 27 d. ALT S-gos Baltimorės skyriaus suruoštame vakare. K. Česonio nuotrauka

kai pats šio kongreso organizatorius yra Melbournio arkivyskupas, būsimas kardinolas, dr. J. Knox. Prie šio, labai plataus rengimo komiteto, savo darbo skyrius turi ir paskiros tautybės, tarp jų ir lietuviai, kuriuos atstovauja Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba su savo pagalbininkais.

Bendra tarptautinė šio kongreso programa yra labai plati su savo konferencijom, parodom, koncertais ir iškilmingomis religinėmis apeigomis. Į šį kongresą iš Amerikos ir kitur atskrenda dvi grupės lietuvių svečių, vadovaujamų vyskupų V. Brizgio ir A. Deksnio. Šalia bendrosios kongreso programos yra sudaryta ir lietuviškosios kongreso dalies pasirodymai, tarp kurių bus: Adelaidės teatro "Vaidilos" pastatymas "Šuo lis į laisvę", Melbournio miesto salėje mišraus tautybių koncerto metu tautinių šokių grupės "Klumpakojų" pasirodymas, iškilmingos koncelebracinės Mišios, pamokslą sakant vysk. V. Brizgiui ir pamaldose dalyvaujant visoms organizacijoms su savomis vėliavomis. Šios Mišios yra skirtos Vasario 16-sios minėjimui, kai vėliau, svečiams dalyvaujant, įvyks ir mūsų šios Nepriklausomybės šventės minėjimas. Lietuvių dalyvavimas visų Australijos Imigrantų Mišiose, kurios bus laikomos didžiuliam sporto stadijone. Vasario 21 dieną svečių ir vietinių lietuvių susipažinimo vakarienė, kai 24-tą dieną įvyks religinis koncertas, dalyvaujant Melbournio parapijos ir "Dainos" sambūrio chorams. Kongreso užbaigimas įvyks didžiuliam sportiniame stadijone, dalyvaujant organizuotai ir visiems lietuviams.

Sydnejaus lietuviai, norėdami irgi artimiau susipažinti abu vyskopus ir atskrendančius kitus svečius, daro bendrą susipažinimo vakarienę.

Kylantis režisiorius

Australijos meniniame gyvenime vis daugiau ir daugiau išgirstama yra Helmuto Bakaičio pavardė, kuris šiuo metu yra Pietų Australijos teatro jauno-

sios programinės dailės direktorius. Į Australiją atvykęs tik keturių metų iš Vokietijos, jis baigė Sydnejuje gimnaziją ir vėliau universitete dramą ir vaidybą. Baigęs universitetą, jis ilgiau dirbo valstybinuose Sydnejaus teatruose, plačiai gilindamasis į vaikišką vaidybą ir dramą. Šiuo metu australų spauda H. Bakaitį pristato kaip jau čia garsėjantį ne tik artistą, režisierių, bet ir kaip vaikų dramos specialistą ir rašytoją. Savo pačioje jaunystėje lankęs savaitgalinę mokyklą, H. Bakaitis ir šiandien kalba labai gerai lietuviškai, nors savo profesiniame gyvenime lietuvių dar neturėjo progos suitikti. Iki šiol be teatro, jam teko vaidinti radijo ir filmų vaidinimuose, kai jis pats yra parašęs eilę knygų, vaidinimų, ypatingai mokyklinio amžiaus vaikams ir yra laimėjęs kelias premijas. Pietų Australijos švietimo ministerio pavedimu, jam yra pavesta prarasti dramoms auklėjimo programas mokyklose. Pagal jo pačio sudarytą metodą, visi kla-

sės mokiniai yra įtraukiami į vaidybinį darbą ir yra savame klasės darbe ne stebėtojai, bet vaidintojai. Tikrai malonu, kad šis jaunas lietuvis aktorius ir menininkas, gimęs Vokietijoje ir subrendęs Australijoje, šiandien yra taip aukštai iškilęs Australijoje.

Naujos šeimos

Adelaidėje naują ir gražią lietuvišką šeimą sukūrė Marytė Neverauskaitė ir Vytautas Špokevičius. Abu jaunieji, viena Adelaidėje, kitas Melbournio, buvo aktyvūs lietuviškame, ypatingai skautų gyvenime, visur dalyvaudami ir atstovaudami mūsų lietuviškąjį jaunimą. Po vestuvių jaunieji apsigyveno Melbournio mieste.

Melbournio ištėkėjo Audronė Virginija Dumskytė už P. Hanson. Būdamas paskutinio kurso medicinos studentė, jaunoji ištėkėjo už medicinos daktaro, kuris Melbournio universitetą baigė aukščiausiais pažymėjimais.

PLASTIC MOLD MAKERS MACHINE HANDS

With experience on basing mill or radial drill
DUPLICATOR OPERATORS

Familiar with true trace 3D

Minimum 3 yrs. exper in Plastic Mold Making. To work nights, 58 hr. wk. all benefits, profit sharing retirement program, good steady employment.

CORVER ENGINEERING

9440 Grinnel

313-571-0110

Detroit, Mich. 48213

(15-24)

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

klausytojų dėmesį atkreipė toks sakiny: "Lietuva mums davė tai, ko niekas kitas duoti negalėjo.

Meninę dalį žavingai išpildė sol. Gina Čapkauskienė, Philadelphijos mergaičių sol. J. Augaitytės paruoštas kvintetas, Jadvygos Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė. Programai vadovavo akt. V. Žukauskas. Rezoliucija priimta vienbalsiai.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAIMS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

VAGIES KEPURĖ UŽSIDEGĖ

Bolševiklapiai "Vilnis" ir "Laisvė" tiek jau nusigyrveno, kad nebesugeba užpildyti savo leidinių "pažangiųjų" rašėjų rašiniais. Propagandiniai — strategiškais sumetimais į bolševiklapių užpildymą mobilizuota "Gimtojo Krašto" šutvė iš Vilniaus. Šie rašėivos, kurie apmokami iš tam tikrų biudžetinių sumų maskviniais rubliais, talkina "pažangiesiems" "Vilnies" ir "Laisvės" redaktoriams.

Paėmę, pav. "Laisvės" šeštąjį numerį, randame tikrai menkutę amerikinių "pažangiųjų" spurdėjimo kroniką neabejotinai čia jų surašytą. Viskas kita, net Vietnamo žemėlapis, gauta iš ok. Lietuvos. Toks "bendradarbiavimas" ir yra ta slapta ir (propagandinių požiūriu) subversyvinė kitos valstybės agentų veikla per "pažangiųjų" atstovajamus laikraščius.

Subversyviai veikdami, šie agentai iš svetimos valstybės pripildo "Laisvės" ir "Vilnies" puslapius, ar tai girdami sovietinę baudžiamąją, ar tai arogantiškai smerkdami Amerikos politiką, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą.

Tokiai veiklai viskas gerai: bet kuri tema (kad ir Vietnamo karas), bet kurio asmens dergimas. Pasitaisko, dargi, grasinimų, kuriais politruakai iš ok. Lietuvos bolševikijos.

Arogancija, melas, šmeižtas, niekinimas — viskas tinka į bendrą komunistinį viralą. "Laisvė" ir "Vilnis", piktnaudodamos laisvos spaudos privilegijas Amerikoje, yra parankūs kanalai "Gimtojo Krašto" šutvės rašinius garsinti.

Vieną iš tokių užtinkame minimame "Laisvės" numeryje, adresuotą "Dirvai". Tai kažin koks R. Valinčius (nesvarbu, ar tai slapukas, ar tikra pavardė) atsišaukia į objektų ir informacinį pereitų metų "Dirvos" rašinį, kuriame duoti daaviniai apie bedarbio globą Amerikoje. Kartu, ir skaudžiam kontrastui, "Dirvoje" buvo pacituoti bedarbio aprūpinimo bėdos Sovietinėje Rusijoje. "Dirva" faktais ir skaičiais nurodė, kiek, lygios padėties bedarbis gauna šalpos Amerikoje, ir kiek jis tos "šalpos" gauna Sovietijoje. Kontrastai kalbėjo už Amerikos sistemą.

Iš visiems prieinamų Employment įstaigos šalpos taisyklių "Dirva" nurodė tam tikras bedarbių privilegijas aprūpinimo darbu praktikoje, ir kitas gana svarbias to darbo detales.

Tai didžiai užrūstino mūsų "pažangiuosius". Juk iš "Dirvos" "pažangūs" karščiau gali patirti, kad ir Sovietijoje gyva nedarbo problema. Kartu matys, kad

bedarbis Amerikoje nepalyginamai geriau gali gyventi už sunkiai dirbantį asmenį Sovietijoje.

Norėdami sumažinti "Dirvos" rašinio efektą, "Laisvės" redaktoriai užsakė tą temą rašinį iš tik jiems žinomų šaltinių. Toks rašinys ir buvo tulo R. Valinčiaus išperėtas.

Absoliučiai nepažindamas amerikinių gyvenimo struktūros, narsus Valinčius nuo pat slenkščio ėmė švaistytis kumščiais. Jis, tradiciniai iškoliojęs "Dirvą", esą "dirvininkai" tebelaukia "šiltų vietų Lietuvoje", ėmė neigti Amerikos nedarbo šalpos sistemą. Bet, neturėdamas minimalių žinių apie tai, nurodė, kad ta sistema tokia bloga, kad keli lietuviai, pabėgėliai-inteligentai nuo bolševikinio teroro Amerikoje buvo priversti griebtis tizinio darbo.

"Kur čia gali bedarbis pasirinkti sau darbą?" rėkė itūžęs ir pasimetęs "faktuose" Valinčius.

Valinčiaus "pavyzdys" stovi už "Dirvos" rašinio rėmų. "Dirva" kalbėjo apie Nedarbo reguliavimo taisykles. Bolševikinis oponentas rašo apie paskirus ir į tas taisykles neįtelpiančias istorijas. Tai buvo paskirų inteligentų tragedija, kurią pagimdė bolševikinė okupacija. Šie žmonės nemokėjo vietos kalbos, nebuvo nė tos valstybės piliečiai. Tokius Sovietijoje siunčia į sunkiausius kanalų kasimo ar tundrų tvarkymo darbus. Čia, Amerikoje, jie gavo darbą fabrikuose. O ir tą mechanizuotą (ne fizinį) darbą dirbdami įsikūrė 100% šauniau, kaip tie, kurie ir raštinės darbus dirbo ok. Lietuvoje.

Jie neišgyveno dvasinio teroro, nei stovėjo dėl duonos riekės prie krautuvų. Jie nebijojo savo tarpe šnipų. Jie skaitė, kalbėjo, galvojo, meldėsi, kaip norėjo. Tokias gyvenimo sąlygas parūpino Amerika savo imigrantams.

Yra visuotinė tiesa, kad Amerikos bedarbis gyvena geriau už Sovietijoje dirbantįjį.

Lietuviai imigrantai nebuvo tų kategorijoje, kurie gali rinktis sau darbą, dėl to, kad jie nepakankamai mokėjo vietos kalbą. Bet, vis vien ir ta aplinkybė nenukriauė jų. Jie šauniai išlaikė likiminį egzaminą ir įsikūrė. Jų gerbūvio ir dabar atvyksta stebėti ekskursijos iš ok. Lietuvos.

Nepažindamas amerikinio gyvenimo sąlygų R. Valinčius stvėrėsi už savo kepurės, vos išgirdo šauksmą "Ant vagies kepurė dega!"

"Laisvės" redaktorių "aplaudimas", žilas amžius ir intelektualinio budrumo stoka praleido rašinį, kuris ryškiai deklaruoja rašėivos

POLITINIS CINIZMAS

M. SARGENIS

"Gimtasis Kraštas" pasigyrė, kad šiemetinis kalendorius yra jo dovana skaitytojams. Bet, paskaityę šį kalendorių, įsitikinome, kad tai ne "GK", tačiau Maskvos dovana, nes kalendoriaus turinys yra perdėm rusiškas, o tik kalendorius išleistas lietuvių kalba. Beveik visa medžiaga didžiuliam kalendoriuje yra rusiška, vos keletas straipsnių yra apie Lietuvą, ir tie patys parašyti pagal Maskvos direktyvas.

Tuoju man krito į akis kažkokio nepažįstamo autoriaus, kurio pavardės ar slapyvardžio neverta ir minėti, straipsnis, pavadintas "Tarybų Sąjunga — Lietuvos nepriklausomybės gynėja". "Na, ir cinikas!" — pagalvojau antraštę pamatęs apie straipsnio autorių. Ir dar koks cinikas — pačio aukščiausiojo laipsnio!!! Senovės graikų cinikas "te pripažino atskirą asmens sau nustatomą dorovę, neigė kitų skiriamų valstybės įstatymų ir tikybos dėsnių privalumą" (taip senovės ciniką charakterizuoja LE), o dabartinis komunistinis cinikas iškraipo faktus, savokas ir tiesą, kaip jo partija reikalauja. Senovės cinikas minios nuomonėje buvo virtęs žodžio ir darbo nešvankėliu, bėgėdžiu, o naujovės komunistinis cinikas nustojo ne tik gėdos jausmo, bet ir elementarių moralės principų. Juk kas būtų, jei pasiūlytume Popiežiui Staliną ir Hitlerį paskelbti šventaisiais. Tai būtų didžiausias cinizmas! Toks pat cinizmas yra tvirtinimas, kad Tarybų Sąjunga yra Lietuvos nepriklausomybės gynėja.

Straipsnio autorius vaizduoja Tarybų Sąjungą, kaip Lietuvos gynėją prieš Lenkijos agresiją. Tačiau jis nenurodo priežasčių, dėl ko Sovietų Rusija tai darė. Ji bijojo, kad Lenkija neokupuotų visos Lietuvos ir nepasidarytų dar stipresnė valstybė, kuri būtų pavojingesnė Sovietų Rusijai. Ji bijojo, kad Lenkija pirmoji neprieitų prie Baltijos jūros ir čia neįsigalėtų. Taigi, ne iš meilės Lietuvai ir jos valstybingumui, bet grynai dėl savo grobuoniškų tikslų Sovietų Rusija diplomatiškai bandydavo užkirsti Lenkijai kelią į Lietuvą.

Toliau rašoma: "1939 m. rugsėjo mėn., Tarybų Sąjungos vyriausybei pasiūlius, Lietuva pasirašė su TSRS savitarpio pagalbos sutartį. Šios sutarties dėka buvo sužlugdytas hitlerinės Vokietijos planas okupuoti Lietuvą, o po to ir visą Pabaltijį". Koks cinizmas ir koks melas! Juk 1939 m. rugpjūčio 23 d. Ribbentropas ir Molotovas pasirašė slaptą sutartį ir protokolą, o vėliau, rugsėjo 28 d., kitą slaptą sutartį ir protokolą, pagal kuriuos pasidalijo Pabaltijį ir Lenkiją. Hitlerio ir Stalino pasikėtiniai prekiaavo Lietuva, kaip kokia savo nuosavybe. Jie mūsų žemes net pardavinėjo vienas antram už auksą! Šių spekuliantų pakalikai šią dieną dar drįsta tvirtinti, kad jie gynė Lietuvą nuo Hitlerio...

neišmanymą apie ką jis pats rašo.

Be abejo ir ateityje bus tokių kurjojų, nes "bendradarbiavimas" su bolševikiškai šutvė iš ok. Lietuvos ne mažes, bet turi tendenciją didėti.

Lietuvos vyriausybė pasirašė su S. Rusija savitarpio pagalbos sutartį ne todėl, kad ją vertė "platieji visuomenės sluoksniai", o todėl, kad ją priverė Maskva. Jei Lietuvos vyriausybė nebūtų pasirinkusi neutralumo politikos, tai ji būtų galėjusi su Vokietija pasirašyti tokią pat pagalbos sutartį ir atsispirti Maskvos spaudimams. Deja, Lietuvos vyriausybės gerą valią Makva išnaudojo piktam.

Maskvos grobuoniški kės-lai buvo aiškūs nuo pat Lietuvos valstybės nepriklausomybės paskelbimo dienos. Jau 1918-19 m. žiemą Raudonoji armija įsiveržė į Rytų Lietuvą ir okupavo valstybės dalį. Tik Lietuvos vyriausybės pasiryžimu ir savanorių bei lietuvių karių kraujo aukomis buvo apginta Lietuvos nepriklausomybė nuo Maskvos ir kitų svetimų kariuomenių gaujų, kurios siekė užgniaužti Lietuvos valstybės idėją pačioje jos užuomazgoje.

Bandymas įrodyti lietuviams, kad Sovietų Rusija buvo Lietuvos nepriklausomybės gynėja yra panašus į bandymą įtikinti avelei, kad vilkas yra ne plėšrus žvėris, arba vištai, kad lapė yra jos geriausia draugė. Tik grobuonis vilkas, gindamas vištą nuo lapės, turės tikslą ne vištą apsaugoti, bet pats ją pagrobti ir praryti.

1939 m. rudenį lietuviai dainavo: "Vilnius mūsų, Lietuva rusų"... Šiandien rusų pakalikas džiaugiasi, kad "pirmąkart savo istorijoje ji (suprask Lietuvą) susigražino visas lietuviškas žemes", bet nuslepia pagrindinį faktą, kad žemės nusavino S. Rusija, o žemių nuolatinis gyventojų, ūkininkų, pavertė darbo vergais, kurie kruvinu prakaitu sukuria materialinės gėrybės Maskvai. Šioji gi, naudodamasi svetimų vergų darbo vaisiais, gerai apmoka tokiems pakalikams, kurie ciniškai skelbia idėjas, visiškai priešingas Lietuvos gyvybiniams interesams. Lietuvos valstybės nepriklausomybė buvo 1940 m. birželio 15 d. Raudonosios armijos jėga panaikinta. Tai okupacinis aktas, kurio joks laisvę mylintis lietuvis negali pripažinti.

DEL STRAIPSNIO "KO. IEŠKOME LIETUVIŲ DAILININKŲ DARBUOSE?"

Kartais besiklausant kokią kalbą, pasitaiko užsisvajoti. Užsisvajojama ir tada, kai atidžiai stebime kalbėtoją. Ir žodžiai nevisados sutupia klausytojo sąmonėje pilnaprasmiai sakiniai.

Ponios Emilijos Čekienės straipsnyje "Ko ieškoma lietuvių dailininkų darbuose?" (Dirva, 1972. XII, 13, Nr. 95) suminėtos frazės iš mano pranešimo įgauna visiškai skirtingą kontekstą, kai jos išimamos iš savo tikrosios gūžtos — sakinio. Štai kaip buvo iškraipytos mano mintys.

Cituojama frazė "dailininkai yra politinių srovių kaliniai" mano pasakioje kalboje turi visai skirtingą prasmę. Esu pasakiusi: "Pirma galima pažvelgti į dailininką, kaip į politinės sistemos kalinį, įnamį, dalyvį ar svečią".

Kitas netiksliai nugirstas posakis — "dailininkai priklauso kuriai tautai tik per klaidą". Atrodo, kad p. Čekienė tuo nori primesti man visai svetimą mintį, kad dailininkas, kuris nekuria tautiniais motyvais ar pagal to laiko emocines nuotakas, bodisi savo tauta. Savo pranešime tvirtinau, kad dailininką veikia ir ji keičia aplinkybės, formuodamos jo poelgių skalę ir reikalaujamos duoklės, t. y. "tų aplinkybių atkartojimo kitomis formomis, kurios, perėjusios iš specifinio vyk-smo per kūrėjo biocheminės ir psichinės rafinerijas, išplaukia virpančiais ir neperžvelgiamaiais fasadais".

Arba vėl primetama tokia frazė: "Čiurlionio darbai tik etnografiniai žemėlapių ir pan." Mano teiginių pynėje šiaip pasakyta: "Čiurlionio neturėjimas kon-taktų su Vakarų Europoje gyvenančiais dailininkais tųjų pat paneigia teiginį, kad jisai yra abstraktnio meno pradininkas, jo darbai

pavirsta etnografiškai asmeniniais žemėlapiais".

Tikrai nemalonu skaityti spaudoje savo iškreiptas mintis.

Austė Pečiūraitė

APIE RAŠTUS IR KALBAS

Mielai sutinku su dailininkės Austės Pečiūraitės šio laiško pirmaisiais sakiniais, tačiau gerai žinome, kad klausant paskaitų užsisvajojama tik tada, kada jų turinys nuobodus ar neįdomiai perteikiamas. O kalbant apie žodžių "sutupimą" klausytojo sąmonėje pilnaprasmiai sakinius, tai verta atkreipti kalbėtojų dėmesį į tai, kad gana dažnai pasitaiko, jog visą valandą išklausius kalbos nebūna ko "tupdyti" į savo sąmonę ar popierių.

Šiame laiške dail. A. Pečiūraitė tik patvirtina mano trumpai cituotas iš jos kalbos mintis ir jas pratęsia, papildo. Taigi ir šiuo atveju galima apie daiktą ar įvykį bei žmogų kalbėti valandą, rašyti keletą puslapių ir galima tą patį pasakyti ar parašyti keliais sakiniais.

Kalbant apie dail. M. K. Čiurlionį, tai būtina jaunai dailininkei A. Pečiūraitei su jo kūryba giliau susipažinti, nes jos pareikštos mintys aname simpoziume ir šiame laiške neatitinka tikrovei.

Atsiminimai apie Čiurlionį, J. Tallat-Kelpša, 1938 m. išleista Kaune, 192 psl.

M. K. Čiurlionis, der litauische Maler und Musiker, 1938 m., Nikolaj Worobiov, Kaunas-Leipzig.

M. K. Čiurlionis — Pioneer de l'art abstrait, Paris, 1949 m. ir M. K. Čiurlionis "The First Abstract Painter of Modern Times" 1957 m. abu leidiniai A. Rannit.

Encyclopedia of the Arts, Charmion Wiegand, 1946 m. New York 874 psl.

Dictionary of Abstract Painting, Micheal Seuphor, 1957 m. New York.

Rusų kalba V. Ivanovo knyga apie Čiurlionį išleista 1916 m. Maskvoje.

M. K. Čiurlionis Lietuvių Enciklopedijoje IV tome, 204 psl., rašo J. Girnius.

Dail. K. Žoromskio daug straipsnių Drauge 1951. 9. 8, 1952. 4. 12 ir dabar neseniai, Dirvoje 1961. 3 31 ir t.t.

E. Čekienė

WANTED JOURNEYMAN
MOLD MAKERS
MILL HANDS
GRINDER HANDS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady employment, overtime — days.
HALE PLASTIC BALLS
INCORPORATED
23957 RYAN RD.
WARREN, MICHIGAN (14-16)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED
MOLD MAKERS TOOL MAKERS
DIE MAKERS
To work on kikkite Proto-type injection molds. All benefits — overtime minimum. 58 hours and overtime.
UNIVERSAL PROTO-TYPE INC.
24401 Hoover Rd.
Warren, Mich. 48089
313-756-6767 (11-17)

WELDING FIXTURE AND MACHINES
IMMEDIATE OPENINGS
FOR
ELECTRICIANS
FIXTURE BUILDERS
MILL HANDS
HYDRAULIC FITTERS
DAY AND NIGHT SHIFT
Full benefits. 58 hour week.
DOLLAR ELECTRIC CO.
31200 STEPHENSON
MADISON HEIGHTS, MICH. (12-18)

MAINTENANCE
MACHINE REPAIRMAN
Journeyman first class, must have served on apprenticeship or equivalent, 1st shift. Paid hospitalizations, other fringes. Steady employment, call C. M. Kukula.
HARRIS CALORIFIC CO.
5501 CASS AVE.
CLEVELAND, OHIO
Growing manufacturer of quality gas, cutting and welding equipment.
An Equal Opportunity Employer (12-18)

Mes prašome Jūsų surasti tik VIENĄ skaitytoją!

Naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigų, gauna dovanų knygą.

REUMATINIS UŽDEGIMAS

-- Kas yra reumatinis uždegimas arba Rheumatic Fever ir kaip juo susergama.

Reumatinis uždegimas yra kita didelė širdies ligos priežastis. Seniau tai buvo pati didžioji liga vaikystėje. Jos pradžia beveik visados susijusi su bakterine infekcija, arba strept throat, kuri, jei pasikartoja, gali sužaloti širdies vožtuvus ir dėl to išsiskirti reumatinių uždegimų.

-- Papasakokite apie American Heart Association programą ir kaip ji veikia.

-- Šios draugijos Šiaurės Rytų Ohio skyrius yra išvystęs tikrai efektingą programą kaip apsisaugoti nuo reumatinio uždegimo. Būtent, ji įvedė paprastą, greitą, bet drauge ir labai precizišką privedimą atpažinti gerklės bakterijų -- strept throat. Nuo programos įvedimo, 1966 metų pradžios, virš 600, 000 gerklės analizių jau padaryta. Aš noriupakartotinai atkreipti gerbiamų Dirvos skaitytojų dėmesį į faktą, kad strept throat, jeigu jos tuoj pat negydysite, gali išsivystyti į reumatinių uždegimą.

-- Kas yra širdies muremsys? Kas yra padidėjusi širdis?

-- Širdies murmėjimas atsiranda dėl jos vožtuvų malfunkcijos ir netaisyklingo plakimo. Širdis padidėja aukšto kraujo spaudimo atveju, jos darbui padidėjus pumpuoti kraują pro elastingumą praradusius kapiliarus. Širdies muskulai išsiplečia ir tuo jos dydis.

-- Ar nuolatinis oro trūkumas yra širdies ligos ženklas?

Nuolatinis oro trūkumas gali išsivystyti nuo taip vadinamos congestive heart failure komplikacijos. Toji komplikacija atsiranda dėl širdies muskulų sužalojimo, nuo reumatinio karščio, priimtinių defektų, širdies atakos, arterosclerozės ar aukšto kraujo spaudimo. Širdies muskulams nusilpus, jos kraujopumpavimo galia susilpnėja ir ji nebeįsijungia reikalingo kraujo kiekio pumpuoti. Dalis jo pradeda susirinkti plaučiuose, inkstuose ar net galūnėse. Plaučiuose susirinkęs didesnis to kraujo kiekis ir išsiskiria tuos oro trūkumus žmogui. Susirinkęs kraujoperteklius kapiliarinėse sienose sukelia sąnarių sutinimą.

-- Kokie yra širdies priepuolio ženklai? Ką reikia daryti juos patyrus? Ar širdies priepuolis ir coronary yra tas pat? Ką reiškia thrombosis? Kas yra EKG ir ką tai matuoja? Širdies priepuolis arba ataka ir coronary yra tas pats. Širdies priepuolio simptomus reikia gerai kiekvienam išidėmėti, kad tuoj pat juos atpažintumėm. Pirmiausia pajuntama didelis spaudimas ir žnybiantis skausmas. Jie ilgiau tęsiasi. Paskui tie skausmai išsiplečia į pečius, rankas, kaklą ir net žandikaulį.

Klauskite — atsakysime

KAS YRA REUMATINIS UŽDEGIMAS IR KAIP JUO SUSERGAMA?

Šie skausmai dažnai yra palydimi išpraskaitavimu, bloga savijauta, vėmimu -- oro trūkumu. Šiuos simptomus pajutęs, kiekviena minutė yra brangi, tad tuoj pat reikia kreiptis į savo gydytoją. Jo neprisiskambinus, skubėti į ligoninės greitosios pagalbos skyrių (emergency room). Thrombosis yra kraujo indų užkimšimas kraujo kūnelių užkrešėjimu. Tam yra daugelis priežasčių. Pavyzdžiui Murial Thrombi atsiranda susikoncentravus didesniam baltųjų kūnelių kiekiui. Žaizdai plečiantis susirenka ir kiti kraujo kūneliai, fibrinas, baltymai. Jų komplikacijos gali atsirasti emboli, ar visiškas kraujo indų užkimšimas. EKG -- reiškie electrocardiogramą. Ji matuoja širdies plakimo ritmiškumą

-- Ar tiesa, kad pacientas po širdies priepuolio turi griežtai prisilaikyti dietos? Ar dieta turi kokios reikšmės dėl širdies priepuolio apsisaugojimo. Jei taip, kokių būdu?

-- Širdies priepuolio ištikti asmenys turėtų prisitaikyti griežtesnės dietos. Tiesa taip pat, kad išmintinga dieta turi ir apsaugojančios reikšmės. Tad geriau yra susirūpinti dieta iš anksto. Svarbiausia tinkamą dietą turėtų vartoti jauni žmonės, kad tuo būdu ilgiau išlaikytų savo kraujo indus nesugadintus arterosclerozinių žaizdų. Šiandien yra pakankamai moksliniais davimais paremtų faktų, kad aukštas pasotintų riebalinių rūgščių ir cholesterolio kiekis kraujyje pagreitina kraujo indų sužalojimą. Tuos aukšto kraujo riebalus sukelia dietoje vartojami gyvuliniai riebalai ir kalorijų perviršius.

-- Daug girdime apie plaučių vėžį ir cigarečių rūkymą, ar tiesa, kad cigarečių rūkymas yra dar didesnis pavojus širdies ligai?

-- Taip tiesa. Praėjusį rudenį Los Angeles mokslininkų konferencijoje buvo pateikta keletą faktų paliudijančių studijų. Taip pat ir neseniai išėjęs Surgeon General reportas pripažįsta, kad rūkymas yra kenksmingesnis širdies ligai negu plaučių vėžiui.

-- Ar mankšta padeda apsisaugoti širdies priepuolio, ar ji išsiskiria?

-- Išmintinga mankšta padeda apsisaugoti. Pertempianti, kaip kad sniego kasimas šaltą dieną gali ją išsiskirti.

-- Ar yra skirtumas širdies ligos gavimo nuo šimtyje tarp fizinio darbo žmonių ir raštinės tarnautojų? Ar lauke dirbantieji turi tiek pat ty atakų kiek viduje dirbantieji?

-- Fizinį darbą dirbantieji širdies atakų susi-

laukia rečiau už tuos kurie jo mažiau dirba. Pavyzdžiui, geležinkelio raštininkų nuo širdies priepuolio staigia mirtim krinta dvigubai daugiau negu geležinkelio iešmininkų tarpe. Anglijoje autobusų šoferiai gauna širdies priepuolį daug dažniau, negu tų pačių autobusų konduktoriai, kurie turi bėgioti nuo vieno autobuso aukšto į kitą, kontroliuodami bei pardavinėdami bilietus.

-- Ar tiesa kad morys turi mažiau širdies atakų negu vyrai? Jei taip, ar tai tiesa, visose amžiaus grupėse?

-- Jaunos moterys turi mažiau širdies atakų negu vyrai. 45-50 amžiaus grupėje ir vyresnių tas skirtumas pranyksta.

-- Ar aukštas baltymų kiekis, kuris siūlomas vartoti svoriui sumažinti yra blogai širdžiai? O gal yra daug svarbiau sumažinti svorį, kurio perteklius yra apsunkinimas širdžiai?

-- Svorio perteklius arba nutukimas yra ne tik bereikalingas širdies apsunkinimas. Jis dar kenksmingas ir dėl to, kad dažnai sukelia nenormalių lipidų metabolizmą, kaip antai aukštą gliceridų kiekį kraujyje, kas yra pavojinga kraujo indų žaizdoms gauti, taip pat gali sukelti thrombozę.

-- Ar širdies liga yra paveldėjama, o gal tik ji dažniau pasitaiko žmonėse, kurių šeimos istorijoje yra buvę šios ligos atsitikimų?

-- Nėra nustatyta, kad širdies ar kitų arterijų žaizdos būtų paveldimos tikra to žodžio prasme. Tačiau iš tiesų daviniai rodo, kad paveldėjimas netiesioginiai turi reikšmės ir tie žmonės, kurių šeimoje būta širdies ligos ir jie turi didesnę paveldimąją gauti negu tie kurių šeimos nariai tos ligos nėra turėję.

-- Prieš kelis metus buvo padaryta studija lyginanti širdies ligos išsiplėtimą įvairių tautų tarpe. Japonai atrodo, turėjo mažesnę riziką šią ligą gauti. Ar tai iš tiesų yra ir dėl ko?

-- Taip, japonai proporcingai serga mažiau širdies liga, negu europiečiai, tačiau jų mirtinumas nuo smegenų paralyžiaus arba stroke yra didesnis. Tikroji priežastis tiems skirtumams nežinoma. Japonų kraujo cholesterolis yra žemesnis, tačiau jų gliceridas lyginant su kitų riebalinių medžiagų kiekiu, proporcingai aukštesnis. Tas priduoja kraujui tirštumą ir pagreitina smegenų ataką.

-- Ar aukštas kraujo spaudimas yra rizikos faktorius? Ką daryti kad jis sumažinamas, ar nutukimas atsiliepa į aukštą kraujo spaudimą?

-- Aukštas kraujo spau-

dimas neabejotinai turi įtakos į širdies ligos gavimo rizikos padidėjimą. Asmens su aukštu kraujo spaudimu mažosios arterijos susiaurėja ir praranda elastingumą. Dėl to širdžiai daug sunkiau pumpuoti kraują, kas ją labai pavargina ir širdies muskulai padidėja ir nusilpsta. Tad yra būtina tą kraujo spaudimą sumažinti, išsigydant jį kraujo spaudimą reguliuojančių vaistų pagalba. Nutukimas apsunkina širdies veikimą ir tuo gali išsiskirti aukštą kraujo spaudimą.

-- Ar žmogus turėtų eiti dirbti po vienos ar dviejų širdies priepuolių?

-- Širdies priepuolis, jei greitai susigriebiama yra pagydomas. Po jos žmogus gali vesti visai normalų gyvenimą. Taigi, ir vėl eiti dirbti.

-- Ar tabletės nuogimymo kontrolės turi kokios įtakos į širdies ligą?

-- Yra mokslinių davinių, įrodančių, kad jos gali paveikti lipidų metabolizmą. Pav., sukelti aukštesnį kiekį gliceridų ir kitų riebalų. Paveikti į riebalų - baltymų transportą kraujyje ir kt.

-- Ar yra koks nors būdas patirti ar širdies priepuolis šiandien sukelia tiek pat mirimų, kaip prieš kelis šimtmečius?

-- Tvirtais duomenimis paremta statistika rodo, kad mirtingumas nuo širdies ligų per pastutinį dvidešimt metų nėra pasikeitęs. Kaip buvo prieš keletą šimtmečių sunku tiksliai pasakyti. Viena ką reikia prisiminti kad žmogaus amžius pailgėjo. Tas dar labiau komplikuoja palyginimo klausimą.

-- Kas yra cholesterolis ir ką jis padaro širdies atakos metu. Ar ta medžiaga gaunama vien iš dietos ar ją pats žmogaus kūnas pasigamina.

-- Cholesterolis, tai labai komplikuota cheminė molekulė, kurios tik pusė gaunama iš dietos. Kitą dalį žmogaus kūnas pats pasigamina. Kaip minėjau, jis yra žmogui būtinas. Problema atsiranda tuomet kai drauge su cholesterolio dietoje vartojama daug pasotintų riebalinių rūgščių. Jos susijungę su cholesterolio, užblokuoja mažąsias širdies arterijas ir sustabdo kraujo apytaką ir tuo pačiu gyvybines medžiagas, dėl kurių stokos širdies lastelės numiršta.

-- Ką daro širdies draugija? Ar ji padeda širdies atakos aukoms, ar tėra tik tyrimo organizacija?

Ši organizacija yra labai daug prisidėjusi prie kovos su širdies liga. Jos dėka suorganizuota finansinė pagalba medicinos tyrimams paremti ir taip pat naujai surastiems bū-

dams igyvendinti ir tuo padėti širdies atakos ištyktiems asmenims. Labai daug naujų gyvybę gelbstančių priemonių sukurta dėka šios organizacijos pastangų.

-- Kurios vietinės ligoninės yra geriausiai aprūpintos aptarnauti širdies priepuolio aukas? Ar jos visos turi intensyvios pagalbos skyrių specialiai paruoštą širdies ligų pacientams?

Daugiau kaip pusė visų krašto ligoninių šiuos specialius skyrius jau turi. Tikimasi, kad artimoje ateityje visos ligoninės šiuos skyrius turės, kurie galės pagelbėti širdies atakos aukai sugražinti į normalią padėtį širdies elektrinius impulsus ir kitus širdies sutrikimus.

-- Kas yra angina pec-

toris? Ar galima operuoti?

-- Širdies priepuolio metu muskulai dėl deguonies stokos yra sužaloti. Jiems išgyti mažieji kraujo indai atsideda ir išsilieja. Tas indų praplėtimas vadinasi collateral circulation. Tai yra pačios širdies gelbėjimosi būdas naujais kanalais pristatyti kraują sužalotiems širdies muskulams. Kuomet širdis nebeįsijungia pakankamai kraujo nei šiais padidėjusiais collateral kanalais, ji išduoda išėjimo ženklą vadinamą angina pectoris. Jis pasireiškia suspaudimo, sunkaus gniaužimo sensacija ar krūtinės skausmu ir gali išsiplėsti į pečius, rankas, kaklą ar nugarą. Šiems anginos skausmams pasireiškus yra būtina kad širdies našta būtų sumažinta. Reikia sustabdyti fizinius judesius ir priimti vaistus. Čia padeda nitroglycerinas, kuris sumažina širdies našta. Angina pectoris skausmai gali būti ankstyvieji širdies priepuolio ženklai. Pastarajame jie daug aštresni ir jų pašalinti nitroglycerino pagalba jau nebegalima.

DIRVOS NOVELĖS 1973 M. KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiai įteikti data: 1973 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

ŠVENTARAGIS

Tai naujas VYT. ALANTO istorinis romanas iš Mindaugo laikų. I tomas 408 psl. Kietais viršeliais 6 dol., minkštais — 5 dol. Aplankas dail. T. Valiaus.

Tai knyga, kurią pradėjus skaityti, negalima atsitraukti, kol nebaigiamas paskutinis puslapis.

Paskubėkite įsigyti knygą pėsčiatintojus ar tiesiog Dirvoje.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man V. Alanto romaną Šventaragis I tomą.

Pavardė ir vardas

Adresas

KŪRYBA IR MOKSLAS

LIETUVOS METRAŠTIS

ALGIRDAS GUSTAITIS

Lietuvos metraščius reikia dar atsidėti tirti ir juos, kaip į Didžiosios Lietuvos K-jos šaltinį, žymiai daugiau dėmesio kreipti.

Dr. Z. Ivinskis

Metraščiai yra kronikinė tvarka surašyti kokių duomenys. Dr. Z. Ivinskis LE XVIII 307 rašo: "St. Smolka supagrindė atkreipti dėmesį į Vytauto antrojo pabėgimo metu (1390-92) parašytą memorialą - skundą prieš pusbrolius Algirdaičius Dis ist Witoldes Sache wedir Jagaln und Skargaln (Scr. rer. Pruss. II, 712-714). Jis buvo parašytas pačiam Vytautui diktuojant arba bent su jo žinia".

Daugiau Lietuvos metraščių žinoma iš XIV ir XV amžių. Vilniuje 1971 m. lituanistinės bibliotekos 10-tuoju veikalui išleista Lietuvos Metraštis (Bychovco kronika), kurio redakcinę komisiją vadovavo K. Korsakas. Tiražas 15,000 egz. Kaina 1 rb, 53 kp, 397 psl.

Rimo Jaso pradžioje sakoma:

"Tarp labai nedidelio išlikusių ligi XIX a. pasaulietinės istorinės raštijos paminklų, sukurtų Lietuvos valstybėje iki XVI a. vidurio slavų kalba, Bychovco kronika yra įdomiausias ir palyginti didžiausias kūriny, jungiantis ir istorinio šaltinio, ir publicistikos ir grožinės literatūros elementus. Tai vienas iš vertingiausių Renesanso epochos pradžios Lietuvos kultūros paminklų, kuriame ryškiausiai atsispindi jos valdantiųjų sluoksnių pažinties su savo valstybe, jos santykius su kaimynais, į jos praeitį". (5 psl.).

Rankraščių apie 1830 m. surado Bychovco Mogilovcų dvaro bibliotekoje Vilniaus gimnazijos mokytojas L. Klimaševskis, kuris dalyvavo 1831 m. sukilime ir tęsė jo dalį atradimų paskelbti. Tą reikšmingą rankraščių paskelbė Teodoras Narbutas, kurio pagrindu parašė savo devynių tomy "Lietuvių tautos istorijoje" lenkų k., išsp. 1835-1841 m.

B. kronikai trūksta pradžios ir pabaigos. Tekstas pradeda mas per vidurį nutrauktą sakiniu.

Antrą kartą, prie kitų Lietuvos Didž. K. metraščių, surastų iki 1907 m., paskelbė rusai.

Trečią kartą B. kronika paskelbta 1966 m. Sovietų Rusijos Mokslų Akademijos istorijos instituto.

Bychovco kronika parašyta prieš 1525 m., nors joje aprašoma daug ankstesnių įvykių, naudojantis kitais duomenimis.

GAUSU ĮVAIRIŲ ŽINIŲ

Lietuvos Metraščio (Bychovco kronikos) yra dvi pagrindinės dalys: 1) minėto metraščio vertimas į lietuvių kalbą, 2) jų komentavimas, paaiškinimai.

Pačios kronikos vertimo tekstas telpa 41-187 psl., paaiškinimai paskelbti 191-344 psl. Tokia eina svarbesnių šaltinių ir literatūros sąrašas, asmenvardžių rodyklė, vietovardžių rodyklė, ir turinys.

Pačiame Lietuvos Metraštyje (Bychovco kronikoje) yra gausybė žinių, duomenų. Knygos redakcinė komisija davė paaiškinimus, kartais net po keletą vietų sakiniui! Jų yra daugybei mums svarbių įvykių, asmenų bei kt. klausimais, pav., pasisako apie Gedimino stulpų kilmę, Žemaitijos ženkla, Giedraičių giminės ženkla, ir t.t. ir t.t.

Kauno vardą taip aiškina: "Kūno vardas, turbūt, pasidarytas iš Kauno vietovardžio, bet autorius galėjo pasinaudoti ir vietovardžiu Kunašov: XVI a. pirmoje pusėje Kunašovo vietovė buvo apie Markovą, į šiaurės vakarus nuo Minsko. Be to, į šiaurę nuo Nesvyžiaus (BTSR) teka upelis Kunoska -- Nemuno aukštupio kairysis intakas, o prie jo yra kaimas Kunosa". (195 p.). Mokslininkai Kauno vardo kilmę nenustatė.

Aiškinimuose yra lietuviams

kenksmingų sąvokų suplakimų. Pav., Rusia ir Rusija laiko tuo pačiu, nors tai yra visiškai skirtingos geografinės bei istorinės sąvokos. Vardo Rusia (Russia) (ar Rvsia, Rvssia) trumpą paaiškinimą daviau mano parengtame ir 1971 m. išleistame G. Mercat'iaus 1595 m. Lietuvos žemėlapyje. Gi 198 psl. staiga suvinta "Juodoji Rusia" -- Slonimas, Volkovyskas, Gardinas, Svisločius. Vėliau vėl tas sąvokas painiai maišo.

Byc. kronikoje Žemaičių didysis kunigaikštis Mantvila, be kitko, taip įvertintas:

"Išžygiavę iš Naugarduko, įkūrė Gardino miestą ir paskui nužygiavo į Brastą, ir rado Brastą ir Drohičią, ir Melniką Batu nusiaubtus ir sunaikintus. Jis tuos miestus atstatė ir amė juose kunigaikščiai".

Čia vėl rusų - komunistų draudiny Lietuvos Brastą vadinti tikru vardu, Okupuotoje Lietuvoje, matomai, Lietuvos Brastos negalima vadinti Lietuvos Brasta, o privaloma vadinti tik Brasta!

Iš tiesų Lietuvos Brasta yra vienas seniausių srities miestų, įkurtas įtvirtintų gyvenose žemėse, Rusijos metraščiuose minimas nuo 1017 m. XI a. Lietuvos Brastą stengėsi užimti lenkų kunigaikščiai. Vėliau Liet. B. ir apylinkes naikino kryžiuočių, totorių kariuomenės. 1319 m. savo valdžion paėmė D.L.K. Gediminas, Vytauto Didžiojo laikais įjungta į Trakų vaivadiją. 1505 m. įvyko Lietuvos seimas, 1553 m. Lietuvos Kunigaikštis Radvila Juodasis įsteigė spaustuve. Net po lietuviams žalingos 1569 m. Liublino unijos Lietuvos Brastą buvo palikta Lietuvos valstybės ribose. Maskvos - Švedijos karų metu 1657 m. Lietuvos Brastoje įvyko lietuvių seimas. 1795 m. pagrobė Rusija, 1918 m. Lietuvos Brastoje pasirašyta garsioji taikos sutartis tarp Rusijos ir Vokietijos vyriausybių, kuria Rusija atsisakė savo pretenzijų į Lietuvą, Pabaltijį ir Lenkiją. Deja, 1919 m. nepriklausomos Lietuvos kariuomenė nebuvo pajėgi išmūšti Lenkijos kariuomenę iš Lietuvos Brastos, ir ji buvo užimta Lenkijos. 1939 m. buvo užimta Sovietų Rusijos kariuomenės, 1941-44 m. okupantai buvo Vokietijos kariuomenė, 1944 m. užėmė Sov. R. kar., nuo 1945 m. atiduota sovietinei Gudijai. (K. Avižonis, LE XVI 105-106).

Lietuvos Brasta yra mano parengtame Lietuvos žemėlapyje nors ir neįeina į Lietuvos teritorines žemes. Minėtoje citatoje, bandydami aiškinti Gardino įkūrimą apvelka slavizmo nurodymomis žiniomis, bet parašydami, kad prie Lietuvos prijungtas nuo XIII a. vidurio. Buvo svarbiausia Lietuvos pietų - vakarų tvirtovė, atremiant kryžiuočių veržimąsi. LE VI 535 A. Šapoka rašo: "Gardinas vienas žymiausių istorinės Lietuvos miestų Nemuno deš. krante".

Rašoma apie Gedimino Šeimą ir vestuves su Birute. Paaiškinimuose. "Nei Birutės vardas, nei jos gyvenimo faktai jokiuose XIV a. šaltiniuose neminimi. Tačiau XVI a. LDK metraščiuose užrašyti sakiniai apie Kęstučio žmonos Birutės kilmę iš Palangos, veikiausiai, atspindi istorinę tiesą. Manoma, kad Birutė buvo antroji Kęstučio žmona, ištekėjusi už jo apie 1349 m." (223 p.).

Aiškina, kad Lietuvos valstybė siekė Vislos (Vyslos) upės intaką Bugą, bet pačios Vislos niekada nesiekė. Pridėta, iki Vyslos, ir net už Vyslos į vakarus gyveno lietuvių gentys prūsai, kurie, dėl mums žinomų priežasčių, šimtmečiais buvo kryžiuočių - vokiečių okupuoti ir dėl to savo nepriklausomos valstybės neturėjo, nors jų, kaip prūsų, istorinis vardas ir vaidmuo gerai žinomas nuo prieškristinių laikų.

Yra aiškinimų (272 p.) apie Vytautui Didžiajam siųstos karališkos kartos likimą.

MASKVA PASIDAVE ALGIRDUI

23-čias skyrius užvardintas "Apie Algirdo žygį į Maskvą ir valstybės sienos nukėlimą prie Mozaisko". Be kitko:

"Ir išvydęs tai, Maskvos didysis kunigaikštis puolė į didžią išgaštą ir pasibaisėjamą, nes matė, kad didysis kunigaikštis Algirdas su savo didžia jėga atėjo pas jį toks galingas ir stiprus, kaip buvo žadėjęs. Ir, niekaip neįgalėdamas jam atsispirti, nušuntė pas jį, prašydamas (taikos) ir žadėdamas jam brangias dovanas, idant jo iš Maskvos, jo tėvūnijos, neišvarytų. O savo rūstybę numalšintų ir pasiimtų iš jo, ką panorės.

Ir didysis kunigaikštis Algirdas pasigalėjo, parodė savo mąloningumą, nemetė jo iš Maskvos ir padarė su juo taiką. Opaskui, sudarius susitarimą, ir pats Maskvos didysis kunigaikštis išdėjo pas jį, ir matėsi su juo, ir dovanojo didžiajam kunigaikščiui Algirdui nesuskaitomą daugybę dovanų -- aukso, sidabro ir brangių perlų, sabalų bei kitų brangių ir retų žvėrių kailių, ir apmokėjo išlaidas, kurias Algirdas pasidarė, žygiuodamas į Maskvos žemę. Ir tada didysis kunigaikštis Algirdas tarė Maskvos didžiajam kunigaikščiui: "Nors mes su tavimi susitaikėme, bet man nedera kitaip pasielgti -- turiu atremti į tavo Maskvos miesto sieną savo ietį ir vardan savo šlovės palikti ženklą, kad lietuvių, ir rusų, ir žemaičių kunigaikštis Algirdas buvo atėmęs savo ietį į Maskvos sieną".

Ir užšokęs ant žirgo, paėmęs ietį rankon, priėjo prie miesto ir atėmė savo ietį į sieną, o nujudamas didžiū balsu sušuko: "Maskvos didysis kunigaikštis, atminti, kad lietuvių ietis sto vėjo prie Maskvos!" (79 p.).

ŽALRGIO KAUTYNĖSE LENKIJOS KARIUOMENĖ TIK NE DAUG PADEJO LIETUVOS KARIUOMENEI

Idomių žinių yra 37-tame skyriuje. Mūšis prasidėjo tarp vokiečių ir lietuvių kariuomenių, "o lenkai jokios pagalbos jiems suteikti nenori". "O likusioji lenkų kariuomenė jiems nieko nepadarė, tik į tai žiūrėjo". (110 psl.).

Paaiškinimuose rašoma, kur buvo laikomi 1410 m. Žalgirio kautynėse iš kryžiuočių atimti kariniai trofėjai: "Krokuvos pilies (Vavelio) katedroje 1411 m. rusenį buvo pakabinta 51 kryžiuočių ir jų talkininkų vėliavų, paimitų 1409-1411 m. kare. Apie 300 trofėjų vėliavų, kabėjusių Vilniaus katedroje ir sudugusiu per 1529 m. Vilniaus gaisrą, mini Mykolas Lietuvis (Apie totorių, lietuvių ir maskvėnų papročius, Vilnius, 1966, p. 60). (265 psl.).

Suminėjus kai kuriuos toje Lietuvos Metraščio (Bychovco kronikos) duomenis pasakytina kad knyga vistiek yra naudingas leidinys. Aptarimai, nutylėjimai bus išaiškinti.

Stebina, kad istorinės knygos redakcinės komisijos priekyje stovi K. Korsakas, žino-

Detroit Lietuvių Namuose kovo 11 d. Gabijos ir Baltijos tautų organizuojama tradicinė KAZIUKO MUGĖ, kuriai skautės ir skautai įtemptai ruošiasi. Nuotraukoje Gabijos tauto skautės prie rankdarbių. Iš kairės: Ramona Urbonaitė, Asta Jurgutytė, Paulita Abariūtė, Loretta Žalkauskaitė, Daiva Rugienytė, Kristina Butkūnaitė, Linda Žalkauskaitė ir Regina Butkūnaitė.

KAZIO BORUTOS TĖVIŠKĖJE ...

Pirmosios sovietų militarinės okupacijos metu kai kuriems lietuviams rašytojams stokojo realios įvykio sampratos. Jie galvojo, kad ta, Maskvos eilinė militarinė avantiūra, invazija į Pabaltijo valstybes, yra kažkokio naujo, laisvo, sotaus gyvenimo epocha. Ir kada sovietų statybiniai pradėjo švaistytis riebiais honorarais už eiliuotas litanijas okupaciniam barbarui, visas būrys lietuviško rašto žmonių, stojo giedoti tas litanijas. Čia buvo Salomėja Bačinskaitė, T. Tilvytis, K. Jakubėnas, A. Rūkas, Butkų Juzė... Čia buvo prozininkai A. Vienuolis, J. Baltušis... To orkestro batutą varstė Cvirka, Venclova, Šimkus. Jeigu garsesnių kvilingų pavardės ir nenustebino mūsų visuomenės, už tat vardai, kuriais pasitikieta laisvės metu, ir kurie noriai pragydo sovietines glorijas, stebino ir purtė.

Tarp tokių, net vienas pirmųjų, 1940 metais liepos mėnesį "pragydo" ir Kazys Boruta. Jis paskelbė:

Su lygiais — lygi,
Su laisvais — laisva,
Didžiojo Sajungio
Bus darbo Lietuva.

Paskelbęs tą blefą, laisvos Lietuvos niekinimą, savo šventesniųjų idealų išdavimą, Boruta tikėjosi įsigauti į okupanto malonę. Deja, Boruta niekad nebuvo okupanto malonėje. Buves "eseras", buvo savotiškai pavojingas režimui. Rusiškųjų politinių partijų pa-

likonys laisvoje Lietuvoje, savotiškas anachronizmas ir netgi politinė karikatūra, "eserai" ir "esdekai", laisvoje Lietuvoje buvo pakenčiami, kol nederė vyriausybės. Sovietijoje jie yra labai pavojingos ir persekiojamos grupės. Nenuostabu, kad Boruta buvo sovietų sekiojamas, nors jis ir pabėrė komplementų bolševikijai tuoj pat maskoliams koją į Lietuvą įkėlus.

Salomėja Nėris ir Petras Cvirka suskubo laiku numirti. Įkūnyti bronzoje, jie išstatyti ekspozicijai nenaugaliai herojiškose pozose (Stalino vedybinių tortų stilius) Kaune ir Vilniuje. Venclovai suslipdė memorialinį muziejėlį, to sovietinio milionieriaus viloje... Ir kai kurie kiti rašto žmonės, giedoję "gadžinkas" sovietų militarinei galiai, pagerbti antkapiais, paminklais, bronzos lento mis...

Kitaip yra su "eseru" Kaziu Boruta. "Medinių stebuklų" autorius nesulaukė net savo tėviškėje nė medinio paminklo. Kaip gi ten yra? Kas gi jo tėviškėje dedasi?

Du "Literatūros ir Meno" korespondentai, J. Grigaitis ir A. Žinevičius, aplankė "Naujo Kelio" kolūkj, kuris įsitaisęs Kazio Borutos Kūlokų kaimo vietovėje.

Kaip jamžintas poetas "eseras" jo tėviškėje, laikime papasakoti sovietinio žurnalo korespondentams:

"Vos įvažiavus į ūkio valdas, akį užgauna netvarka: padargai išmėtyti kur kas, iš kiaulidžių ir versidžių upeliu link Dovinės veržiasi srutos.

Išmaltu, duobėtu keliuku mūsų mašina svyrinėja į Kūlokų kaimą, į Kazio Borutos, puikaus lietuvių prozininko, poeto, tėviškę. Iš tolo paregėjome viela aptvertą praretį gojėlį. Kad aptvėrė — gerai: visai neišnyks. Bet užmiršo vartus padaryti, kad galėtų ateiti koks nors pakeleivis ar buvęs rašytojo draugas pasidairyti. Dairomės rašytojo pavėnės, kurią jis ten, ant kalnelio, buvo susirentęs. Nėra nė ženklo. Netoli gražaus gojelio kaip kokia piktžaidė žvyro karjeras.

Ant sodybos kluono stogo, sparnais paplakdamas, kojom patrypdamas, klektuoja gandras — mus sveikina, vaikus savo rodo...

Kieme vėl žiūrėk, kad neįsistotum į vandens klaną, stypso aplūžusios, paramstytos tvoros. Į sodybą įmantuota" kiaulių ferma,

nuo kurios gerokai "neša". Aplink žagarų, mėšlo, krūvos.

Kazio Borutos brolienė Vincenta Borutienė, aukšta, ramių akių pagyvenusi moteris, mus mieliai veda parodyti kambarį, kuriame, kai atvažiuodavęs, daug dirbdavęs mylimas giminaitis ir rašytojas.

Kambarys didelis, šviejus. Prie sienos kukli senovinė lova. Vidury kambario sunkus, apvalus stalas, dvi kėdės su aukštomis atkaltėmis. Virš senovinės komodos prie lango didelis Kazio Borutos portretas. Ant komodos — kuklus albumėlis su nuotraukomis, kelios rašytojo knygos. Ir viskas. O norėtusi kažko daugiau. Norėtusi, kad tas brangus kambarys būtų pilnesnis. Jaukesnis, toks, tarsi rašytojas, ilgai dirbęs, pakilo iš užstalės ir išėjo valandai kitai.

Skaudu girdėti, kad tenai, kur žali Dovinės skardžiai, kur jaunimas gegužinės rengdavo, kur noko ant lazdynų vaško riešutai, kolūkio pirmininko Antano Valentos paliepinu buvo "atidaryta" kiaulių vasaros stovykla. "Stovyklautojos" išlaužė, išknaisiojo lazdynus, apgriovė krantus. Žodžiu, sugadino gražią, daug menančią vietą!

"Baltaragio malūno" autorius, Kazys Boruta, 1940 metais pragydes litanijomis sovietiniam barbarui, 1946 metais buvo nubaustas už "antitarybinę veiklą". "Nusikaltimas" tipingai sovietinis: savo rašte nesilaikė "socialistinio realizmo" dogmų. Juk jeigu jis paklustų sovietinių barbarų diktatui, jis nepajęgtų parašyti savo šedevro "Baltaragio malūno". Tad jo kvalokai apgiedotoje "darbo Lietuvoje", Kazys Boruta gynėsi nuo bado vertimais į lietuvių kalbą. Jis vertė... sovietinius autorius!

"Literatūros ir Meno" korespondentų aprašyta vietovė, kiaulių ferma, mėšlo krūvos ir kiaulių srutos, atidengia mums sovietinės "kultūrinės" politikos užkulius. Tokio "pažangiečio" Prūseikos gimimo vietoje renčia granitinius paminklus, o garsaus (bet savistovaus) rašytojo Kazio Borutos gimimo vietoje... steigia kiaulių fermą! (k. ls)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

FILATELIJOS KAMPELIS

(2)

ANTANAS BERNOTAS

AUSTRIJA išleido 2 šilingų pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas kompozitorius Zieherer.

Carl Michael Zieherer (1843-1922), vienas iš paskutiniųjų "Linksmosios Vienos" laikotarpio kompozitorių, kartu buvo ir karinio bei šokių orkestro kapelmeisteris. Rašė lengvo turinio operetas, maršus ir valsus. Vienas iš populiariausių jo operėčių yra "Die Landstreicher" (Valkatos), o iš valsų -- Donauwalzer ir Alt Wien. Daug jo muzikos kūrinių yra įgroti į plokšteles.

EGIPTAS išleido 110 milis oro pašto ženklą pagerbti prancūzų mokslininkui Champollionui, kuris pats pirmasis iššifravo senojai Egiptui ieroglifus. Piešinys: jo atvaizdas, Rosetos akmuo ir ieroglifų rašmenys.

Jean Francois Champollion (1790-1832), egiptologo Jean Jacques brolis, gimė Figac'e. Vos sulaukęs 19 metų amž., jis jau buvo paskirtas Grenoblio licėjaus istorijos profesoriumi, 1824 m. karalius Karolis X jį pa-

siuntė į Italiją studijuoti Egipto senienas, o sugrįžęs paskyrė Louvro muziejaus Egipto senienų skyriaus direktoriumi 1828 m. Jis su kitais buvo pasiųstas į Egiptą, kur susijungė su panašia italų Ipolito Rosellini ekspedicija. Didžiausias Champolliono nuopelnas mokslui yra tas, kad jis iššifravo Rosetos vietovėje rastą didžiulę bazalto akmenų plokštę, kurioje buvo įrašyti Egipto dvasiškių susirinkimo laike Ptolomėjaus V Epifano nutarimai, datuoti 27 kovo 195 m. pr. Kr. Nutarimai buvo akmenyje iškalti ieroglifų raštu, žemiau -- modifikuotu egiptiečių demotiniu raštu, ir apačioje graikų raštu. Pasi- naudodamas graikų tekstais jis ir iššifravo visus laikus archeologus kamavusių mįslių apie ieroglifus. Be to, jis parašė dviejų tomų Egipto faraonų istoriją ir senovės egiptiečių kalbos gramatiką bei žodyną.

PRANCŪZIJA išleido du pirmokamus pašto ženklus pagerbti pasižymėjusiems prancūzams: admiralui de Grasse ir Theophile Gautier. Čia dedame 50 pliūso 10 centimų p. ženklą su de Grasse.

Grafas Francois Joseph Paul de Grasse, markizas de Grasse-Tilly (1722-1788) buvo prancūzų laivyno karininkas, 1734 m. įstojo į "Malto Riterių" laivyną. 1740 m. perėjo į prancūzų karo laivyną. Dalyvavo su savo laivynu Amerikos revoliuciniame kare prieš britus, 1781 m. jo

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, 1973 metais organizuoja 12 turistinių ekskursijų į Lietuvą. Lietuvoje visos ekskursijos viešės 11 dienų -- Vilnių, Kauną, Druskininkus ir Trakus. Walter Rask-Rasčiauskas, pirmas pradėjęs vesti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 12 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos ir vyksta sklandžiai.

- NR. 1 GEGUŽĖS 21 D. 15 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS — \$750.00
- NR. 2 GEGUŽĖS 28 D. 16 DIENŲ (SU LENINGRADU) IŠ CHICAGOS \$798.00, IŠ NEW YORKO \$700.00
- NR. 3 BIRŽELIO 3 D. 17 DIENŲ (SU LENINGRADU) IŠ CHICAGOS \$863.00, IŠ NEW YORKO \$765.00
- NR. 4 BIRŽELIO 25 D. 15 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS — \$815.00
- NR. 4A BIRŽELIO 25 D. 21 DIENA (SU ROMA) IŠ CHICAGOS — \$980.00
- NR. 5 LIEPOS 9 D. 14 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS \$825.00, IŠ NEW YORKO \$725.00
- NR. 5A LIEPOS 9 D. 21 DIENA (SU ROMA) IŠ CHICAGOS \$980.00, IŠ NEW YORKO \$880.00
- NR. 6 LIEPOS 15 D. 14 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS \$835.00, IŠ NEW YORKO \$738.00
- NR. 7 LIEPOS 19 D. 14 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS \$825.00, IŠ NEW YORKO \$725.00
- NR. 8 RUGPIŪČIO 1 D. 14 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS — \$825.00
- NR. 9 RUGPIŪČIO 13 d. 21 DIENA (SU ROMA) IŠ CHICAGOS — \$980.00
- NR. 10 RUGPIŪČIO 22 d. 14 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS \$800.00, IŠ NEW YORKO \$700.00
- NR. 11 SPALIO 1 D. 15 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS — \$720.00
- NR. 12 GRUODŽIO 19 D. 14 DIENŲ KELIONĖ IŠ CHICAGOS \$735.00, IŠ NEW YORKO \$635.00

Prašoma iš anksto pasirinkti Jums tinkamą kelionės datą ir registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniui \$100.00. Paskelbtos kainos -- gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys -- \$85.00 papildomo mokesčio, ekskursijoje su Roma \$100.00 -- papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

Visais kelionių reikalais prašau kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošiami kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname vizas ir bilietus.

laivynas susikovė su britais Vaikų Indijoje prie Tobago salos. Vėliau jis blokavo Chesapeake Bay ir sutrukdė britų admiralui Thomas Graves padėti generolui Charles Cornwallis, kurio armija buvo apsupta amerikiečių ir prancūzų armijų Yorktowne. Po to, 1782 m. jis dalyvavo mūšyje su britais prie Santo Domingo salos ir pralaimėjo. Buvo apkaltintas nesugebėjimu dvovauti, atleistas iš tarnybos, vėliau išteisintas, bet į karo laivyną daugiau nebegrižo. Gindamas savo karinius veiksmus, 1782 m. jis parašė "Memoire Justificatif" (Pateisinami Užrašai).

SOV. SĄJUNGA. Čia dedame iš naujai išleistos serijos su Vaikų Ukrainos miestų vaizdais 16 kapeikų pašto ženklą, kuriame parodyta Kamenec Podolski pilis.

Kamenec Podolski miestas (lietuviškai vadinamas Podolės Kamenecas) randasi Vakarų Ukrainoje prie Dniestro įtako Smotričios ir nelabai toli nuo rumunų sienos. Tai labai senas miestas, minimas jau XII amž., kronikose. Kai Lietuvos didžioji kunigaikštija plėtėsi į rytus ir į pietus, tai Kamenecas XIV amžiuje perėjo Lietuvos valdžion, kada ir buvo pastatyta pašto ženklė parodyta pilis (karaliaus Žygimanto Senojo laikais praplėsta ir padidinta). Miestą valdė DLK Gedimino sūnus Karijotas, vėliau DLK Algirdo sūnus Aleksandras, Jurgis ir Konstantinas. 1361 m. buvo pastatyta šv. Petro ir Povilo katedra ir viešnuolynas. Nuo 1362 m. Podolė nuėjo mokėti duoklę totoriams. Tačiau netrukus prasidėjo karai su lenkais dėl Podolės, Voluinės ir Haličo ir lenkų karaliaus Kazimiero laikais Kamenecas atiteko Lenkijai. Jogailos laikais visa Podolė (kartu su Kamenecu) buvo priskirta prie Lenkijos, o Voluinė pasiliko Lietuvos valdžioje. Toliau Kamenecas buvo valdomas bendrų Lietuvos - Lenkijos karalių. Nuo 1434 m. Kamenecas pasidarė svarbiausiu Podolės miestu, bet jį dažnai pūdinėjo totoriai ir turkai. Nuo 1672 iki 1699 m. buvo valdomas turkų, po to vėl grįžo Lenkijai. Per Lietuvos - Lenkijos 1795 m. padalinimą visa Podolė (taigi ir Kameneco miestas) buvo užimta Rusijos ir jos valdžioje pasiliko iki 1918 m., kada buvo užimtas austrų - vengrų kariuomenės, 1918 m. mieste buvo įsteigtas ukrainiečių universitetas. 1919 m. Kamenecas buvo laikinai Ukrainos respublikos sostinė. Netrukus po to miestą užėmė lenkai, bet nuo 1920 m. liepos 12 d. miestas perėjo Sovietų Sąjungos valdžion ir taip pasiliko iki II Pas. karo pradžios, kada jį užėmė vokiečių kariuomenė. Po karo miestas vėl grįžo Sovietų Sąjungai. Iš miesto garsenybių tebestovi ta senoji pilis, kelios senos bažnyčios ir vienuolynai, kurie bolševikų buvo uždaryti ar paversti muziejais ir šiaip daug senų laikų rūmų. Mieste gyvena apie 50,000 gyv.

WANTED
1ST CLASS SKILLED
FITTERS
Must have experience in heavy plate fabrication. Some structural steel experience helpful. Must be able to work from blue prints.
APPLY TO MR. HALLER
CONTINENTAL
BOILER WORKS, INC.
5601 WEST PARK
ST. LOUIS, MO.
314-781-8500
An Equal Opportunity Employer (11-17)

KOMPOZICIJOS KONKURSAI

Gydytojų korporacijos Fraternitas Lituanica New Yorko skyrius skelbia konkursą melodijai, kuri turi būti sukurta Birutės Pūkelevičiūtės premijuoto eilėrašio "Paskutinis birželis" žodžiam.

Konkurso sąlygos

Melodija turi atitikti eilėrašio dvasią.

Ji turi būti harmonizuota keturių balsų chorui su pianu palyda, skambis, nesudėtinga, kad galėtų ją atlikti eilinis choras.

Už geriausią kūrinį korporacija skiria 500 dol. Jei komisijos nuomone, nė viena iš atsiųstų kompozicijų neatitiktų skelbiama sąlygų, — premija nebūtų skiriama.

Konkurse gali dalyvauti bet kuriame krašte gyvenąs ir bet kurios tautybės muzikas. Pagal pageidavimą išverstas į anglų kalbą eilėraštis gali būti gautas pas konkurso skelbėjus.

Tas pats autorius gali dalyvauti su kelių kompozicijų variantais.

Premijuota kompozicija laikoma korporacijos nuosavybe, jos išpopuliarinimu rūpinasi organizacija.

Konkursas pasibaigia 1973 m. rugsėjo 1.

Kūriniai siunčiami šiuo adresu: Dr. Vaclovas Paprockas, 85-13 105th St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Kompozicijos pasirašomos slapvardžiu. Atskirame uždarame voke, kuris pažymimas tuo pačiu slapvardžiu, turi būti autoriaus vardas, pavardė, adresas ir telefono numeris.

Nepremijuoti kūriniai negrąžinami, nebent iš anksto būtų pareikštas autoriaus pageidavimas grąžinti.

Konkurso jūrų komisija sudaroma iš penkių asmenų. Jos sąstatai bus paskelbti spaudoje.

Gyd. Korp! Fraternitas
Lituanica N. Y. skyrius

PROTOTYPE MACHINIST

Excellent opportunity for a high school grad with 2 to 3 years work experience in a toolroom prototype model shop or a machine shop apprentice. Specializing in precision machining with emphasis on sheet metal forming machines. Successful candidate will fabricate prototype. Interest in N/C training desirable.

Contact in confidence
B. T. O'Shea

Bailey Meter Company
29801 Euclid Ave.
Wickliffe, Ohio 44092

Phone: 216-943-5500

BAILEY
BABCOCK & WILCOX

An Equal Opportunity Employer (16-19)

SENIOR TOOLMAKER

We have immediate need for a toolmaker with a minimum of 3 years experience building short run dies. Candidate must be able to perform assigned duties with limited supervision. Liberal company paid benefit package and competitive starting rate.

Contact in confidence

R. I. Masal

Bailey Meter Company

1050 Ivanhoe Rd.

Cleveland, Ohio 44110

Phone 216-943-5500

Bailey Babcock & Wilcox

An Equal Opportunity Employer (16-19)

WANTED EXPERIENCED

DIESEL MECHANICS

We have Openings for experienced Diesel Mechanics at our Detroit Terminal. Our Company can offer you top wages, liberal fringe benefits and future security. We are currently in our 77th year of service and are still building for the future.

If you know you are right person, apply at:

GATEWAY TRANSPORT CO., INC.

6150 Inkster Rd., Romulus, Michigan 48174 (12-14)

Pradėjo statybą ir... sustojo

Statybininkai ok. Lietuvoje mėgsta linksniuoti paviršutiniai linksmai, bet išmintingai išpėjančią patarlę "nesakyk op, kol nepersokai!" Taip kalbama ne apie olimpiados šokėjus, ne apie vaikutį, ketinantį persokti per griovelį. Tai tai koma bet kuriai statybai, bet kuriam konstrukcijos projektui, be išimties ar mažas, ar milžiniškas.

Štai, važiuojant plentu iš Kauno, neprivažiavus Kapsuko (Marijampolės) ribų, kairėje pusėje dėmesį patraukia gražus penkių aukštų namas, gretimai lygiuojasi kelių futbolo aikščių dydžio vienaaukštis masyvas — būsimoji putlių verpalų fabriko gamybiniai korpusai ("Komjaunimo Tiesa", Nr. 19).

Impozantiškas vaizdas, žvilgtelėjus nuo plento. Statyba stambi, iškilmingai įtraukta į penkmečio planą.

Ne taip pažiūrėjo į tą impozantišką vaizdą korespondentas G. Svitojus. Jis nužirgliavo nuo plento iki statybos. Čia jis sutiko "statybos aikštelės viršininką Anicetą Nemurą.

Nemura buvo apmaudos ir pilnas pesimistinių nuotaikų. Jis prisipažino:

— Girtis nėra kuo. Stovi administracinis, pagrindiniai korpusai, bet tai tik skraistė paslėpti trūkumams, kurie jau kuris laikas "bado" mums akį.

Kodėl taip?

Pasirodo, kad statyba, įtraukta į penkmečio planą, negauna... cemento. Be cemento neišliesi betono darinių. Vietoje, pagal planą numatytus 60 kubinių metrų betono, statybininkai bepajėgia išlieti 20 kubinių metrų. Du trečdaliai plano kroniškai neįvykdoma.

Darbų grafikas atrodo rūpestingai sudarytas, patrauklus ir smarkus. Bet nėra cemento ir, dėlto, nėra darbo. Statybos darbininkams mokama pagal akordinį darbą. (Ta darbo sistema seniai išguita laisvosios valstybės). Darbui užangažuoti darbininkai negali laukti čia darbo. Jie ieško darbų kitur. Tokiu būdu atsiranda "kadry tekamumas". Labiau patyrę bėga iš darbo.

Cemento tiekimo įstaiga, Kapsuko statybos valdybos betonų mazgo, neįstengia parūpinti cemento. Penkmečio planas nenumatė, kiek betono reikės gauti iš Kap-

suko statybos valdybos betono mazgo, netolinam nuo Kapsuko statybai, kuri taip pat užplanuota tame pat penkmečio plane!

Liūdnei, tad, kalba statybos vadovas Nemura:

— Sužlugdyti ir pagrindinio korpuso stogo uždengimo planai. Tačiau didžiausia problema — katilinės statyba. Ji galima sakyti, nepajudėjo iš vietos. Ypač blogai su dokumentacija: trūksta pramoninio vanden tiekio, projektinės dokumentacijos.

Korespondentas Svitojus pritaria statybos vadovui ir liūdnei kinkuoja galva:

— Blogi reikalai šio svarbiausioj devintojo penkmečio trečiųjų metų Kapsuko statyboje...

Svitojus 100% įsijungė į Rusijos ekonomiką. Taip Rusijoje dabar vykdomas devintasis penkmetis. Ok. Lietuva tikrai tris dekalas velka okupacijos pančius.

Apie šio betoninio milžino statybos bėdas kalbame kaip apie pavyzdį, jog bolševikinėje ekonomikoje dešinė nežino, ką daro kairioji. Penkmečio planas ant popierio statė betoninius pastatus, nepasirūpinęs ištiirti, ar turi pakankamą betono bazę, kuri įpareigota cementą tiekti! (a.r.)

OWNER OPERATORS

CAB OVER TRACTORS. MILEAGE EARNINGS MIDWEST AREA. MUST PASS DOT QUALIFICATIONS. CONTAINER TRANSIT INC. MILWAUKEE, WIS. TOLL FREE CALL 1-800-558-9951 (16-18)

HEAT TREAT

MAINTENANCE MAN

Welding, brickwork, general repair. Top scale, benefits and overtime. Perfection Heat Treating Co., 11650 Wormal, Detroit, Mich. 48239, 313-538-4600 PHONE OR WRITE. (16-22)

TOOL DESIGNERS MACHINE DESIGNERS

Must have 3 years minimum experience desired. Interesting work, top pay and benefits, to work for a growing company.

Send resume to Mr. McCred.

GREAT LAKES DESIGN INC. P. O. BOX 637 GRAND HAVEN, MICH. 49417 616-847-4710 (16-22)

Williams Research Corp.

is one of the leading producers of small gas turbine engines. We are located approximately 20 miles north-west of Detroit in a beautiful suburban area. If you have one of the following qualifications we would like to talk to you.

MAINTENANCE

ELECTRICIAN

TOOLMAKERS

(2ND SHIFT)

GENERAL MACHINIST

(2ND SHIFT)

LATHE MACHINIST

(2ND SHIFT)

Excellent wages, excellent fringe benefits, outstanding working conditions. Call, write or apply for confidential interview.

DEAN H. HARDESTY
PERSONNEL REPRESENTATIVE

Phone 313-624-5200

ext. 311 or 312

Williams Research Corp.

2280 W. Maple Rd.
Walled Lake, Michigan 48088

An Equal Opportunity Employer (16-17)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

PUNCH PRESS

SET UP MEN AND OPERATORS. Experienced for new horizontal and vertical automatic feed minster presses.

1st & 2nd shift.

Many fringe benefits & excellent working conditions.

KENDALE INDUSTRIES INC.

8600 EAST PLEASANT VALLEY RD.

INDEPENDENCE, OHIO

An Equal Opportunity Employer (16-22)

WANTED JOURNEYMEN

or 1ST CLASS

TOOLMAKERS MACHINIST

HORIZONTAL BORING MILL

OPERATORS

Must have job shop experience, be able to set up work from blue prints & close tolerance.

Day & night shift.

55 hour week. Top wages & benefits.

17600 Rockside Rd.

Maple Heights, Ohio (16-17)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VISI KVIEČIAMI Į ŠIUPINĮ

Clevelando lietuviai nuoširdžiai raginami užsisakyti vietas Užgavėnių šiupinii, kuris įvyks kovo 3 d., 7:30 val. vak. Slovenian Soc. Home, 20713 Recker, Naujos parapijos rajone.

Skanus lietuviškas šiupinys bus patiekiamas dalyviams tradiciniai gero ansamblio rengiamų subūvimų nuotaiškai.

Ansamblis su soliste I. Grigaliūnaite atliks trumpą programą. Po vakarienos šokiai grojant Dick Sodja orkestrui. Veik baras.

Pakvietimų kaina \$10.00 suaugusiems, \$7.50 jauniui. Pakvietimai gauna pas čiuurlioniečius arba I. Navickaitę tel. 371-0305, D. Ramonienę tel. 481-6562, V. Sniečkų tel. 382-9169.

• **DLK Birutės Draugijos** Clevelando skyrius per p. V. Nagevičienę Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. linkint sėkmės ir ištvermės spaudos sunkiame darbe.

Už paramą ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• **Lietuvių Bendruomenės rinkimai** į LB Tarybą ir į PLB Seimą vykdomi š. m. gegužės 19-20 d. Pagal LB rinkimų taisyklės kandidatus į LB Tarybą ir į PLB Seimą, atskirais sąrašais, gali siūlyti nemažiau kaip dešimt lietuvių. Kandidatų sąrašas su parašais, kad sutinka kandidatuoti, iki š. m. kovo 15 d. prašoma prisiųsti LB Ohio Apygardos rinkimų komisijai šiuo adresu: K. Žiedonis, 2938 Rockefeller Rd., Willoughby Hills, Ohio 44092.

JAV LB Ohio Apygardos Valdyba

• **Raimundas Butkus**, Union Savings Lake shore skyriaus, E. 232 prie Lake Shore Blvd., manager, paaugštintas į to pat banko Assistant Secretary pareigas.

R. Butkus yra baigęs Ohio State universitetą ir aktyviai dalyvauja Čiuurlionio ansamblyje.

• **Cleveland Trust**, vienas didžiausių bankų Ohio

PIRMA KARTĄ CLEVELANDE TRADICINIS LIETUVIŠKAS UŽGAVĖNIŲ ŠIUPINYS

Stalai po 10 žmonių rezervuojami pas čiuurlioniečius arba Ireną Navickaitę, telef. 371-0305, D. Ramonienę, telef. 481-6562, V. Sniečkų, telef. 382-9169. Pakvietimų kaina suaugusiems \$10.00, jaunimui \$7.50.

Čiuurlionio ansamblis, vadovaujamas komp. A. Mikulskio, su sol. I. Grigaliūnaite, ansamblio ruošiamame šį šeštadienį, kovo 3 d., Šiupinyje, išpildys meninę programą. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

J. Carlos nuotrauka

valstijoje, duoda galimybę savo klientams ant asmeniškių čekių pasirinkti įvairius simbolius ar net savo fotografiją. Yra religinių, fraternalinių, patriotinių, profesionalinių, sportinių ir kt. simbolių 200 pavyzdžių.

SKAUTISKA DOVANELE MOKYKLAI

Clevelando skautų Pilėnų tunto iniciatyva vasario 10 d. Vysk. M. Valančiaus liutuanistinei mokyklai buvo pademonstruotas 5-os Tautinės Stovyklos filmas. Stovyklavimas, lietuviškos skautijos 50 metų jubilėjaus proga, vyko Rako stovyklavietėje 1968 m. liepos 8-20 dienomis. Filmą demonstravo skautas Vl. Bacevičius. Jis ta proga jaunučius žiurovus dar ir skatunynais pavaišino.

Filmo kūrėjas yra plačiai žinomas foto menininkas kun. Algimantas Kezys, S. J. Dera pripažinti — šis filmas, iš visų ligi šiol matytų lietuviškomis pajėgomis sukurty filmų, ryškiai išsiskiria savo puikia kompozicija, labai geru techniniu atlikimu, gražiu spalvingumu (įdomus spalvų-šešėlių žaismas), ryškiai perteiktais garsiniais tektais ir žavėtinai gražiais bendriniais ir detalizuotais vaizdais.

Prieš žiurovą, su ypatingu darnumu, prabėga visa eilė skautų veiklai būdingų veiksmų — programinių įvykių: paruošiamieji stovyklos darbai, būveinių įren-gimas ir jų papuošimas, apeigos, masiniai (2-jų tūkstančių) parada ir vykusiai

į filmo eigą įpintos santraukos iš lietuviškos skautijos istorijos. Malonu stebėti ir gėrėtis skautiškojo jaunimo meniniais gabumais, jų išradingumu, tautiniais motyvais puošmenomis, laužų pravedimu, šokiais, dainomis ir linksmomis išdaigomis.

Bendras įspūdis — puiki, tautinė, mūsų jaunimo veiklos demonstracija. Siūloma — skautų vadovybė turėtų šį aukštavertį filmą pademonstruoti galimai platesniai visuomenės daliai.

Turimomis žiniomis tokia proga šį kūrinių pamatyti bus kovo 4 dieną, Clevelando skautų Pilėnų Tunto tėvų komiteto ruošiamoje Užgavėnių popietėje. (zp)

BIRUTIETĖS PUOSELEJA LIETUVIŠKĄ MENĄ

Kovo 11 d. šv. Jurgio parapijos salėje, tuoj po lietuviškų pamaldų visuomenė turės progą pamatyti, pasigrožėti ir įsigyti A. Jonynienės tautiniais motyvais keramiką.

Tą pačią progą birutietės suteikė progos parodoje dalyvauti su savo kūrinių ir meną studijuojančiom lietuvaite.

Kaip ir visada ir šį kartą birutietės svečius pavaišins charakteringais lietuviškais valgiais.

ŠAULIŲ KUOPOS MOTERŲ SEKCIJOS SUSIRINKIMAS

Vasario 4 d. Clevelando šaulės muz. Alfonso ir Onos Mikulskių sodyboje, buvo susirinkusios apsvastyti

savo sekcijos reikalus. Viena svarbiųjų dienotvarkės punktų buvo naujos vadovės rinkimas ir keli kiti aktualūs klausimai.

Ona Mikulskienė, vadovavusi sekcijai nuo 1972 m. pradžios, patiekė veiklos apžvalgą. Būtų perilga atpa-sakoti čia visa kas šaulių moterų sekcijos per praėjusius metus buvo nuveikta, o antra, apie tai savo laiku buvo rašyta mūsų spaudoje. Bet vieną norėtųsi pastebėti, kad daug naudingo ir gražaus galima buvo nuveikti tautinio ir kultūrinio gyvenimo srityje. Čia vadovaujantis, net lemiantis, vaidmuo teko sekcijos vadovei, energingai, nenuilstamai, sumaniai Onai Mikulskienei, kuri, šalia kitų savo darbų bei įsipareigojimų mūsų kultūriniam gyvenime, turėjo ryžto pasiūlyti nemažai laiko, jėgų ir organizacinio talento šaulių moterų sekcijos veiklai. Sesės šaulės, tai įvertindamos, vienbalsiai ir entuziastingai išrinko vėl Oną Mikulskienę savo vadove.

Kitų svarbesnių dienotvarkės punktų tarpe paminėtinas klausimas apie moterų sekcijos atstovavimą visuotinėje šaulių suvažiavime Detroito ateinančių balandžio mėnesį. Pareikštas pageidavimas, kad šaulės turėtų progą tame suvažiavime iškelti bei išdiskutuoti kai kuriuos specifinius sekciją liečiančius organizacinius bei veiklos klausimus, dėl kurių gal būtų rastas reikalingas įnešti kai kuriuos papildymus į veikiančių šaulių statutą. Vienas toks organizacinis klausimas yra sudarymas moterų sekcijoje tam tikro kolektyvo, į kurį, šalia sekcijos vadovės, įeity jos padėjėja ir sekretorė. Tokia pastovaus kolektyvo būvimas, viena, kad palengvintų vadovei darbo našta, o taip pat prisidėtų prie sekcijos ateinančio efektyvumo.

Jau virto kaip ir tradicija, šaulės susirenkant ap-tarti sekcijos reikalus, pa-įvairinti tuos sambūvius įdomiomis, aktualiomis pas-kaitomis. Taip ir šį kartą O. Mikulskienė pristatė pre-legentę prof. A. Augustina-vičienę, kurios paskaitos te-

L.T.M. "Čiuurlionio" ansamblis nuoširdžiai kviečia Clevelando lietuvius dalyvauti užgavėnių baliuje. Lietuviškas užgavėnių valgis — šiupinys bus patiekiamas š. m. kovo 3 d., Slovenian Soc. Home, 20713 Recker. Daug veitos automobiliams pastatyti. Policijos apsauga.

REIKALINGAS

Vidutinio amžiaus vyras bendram fabriko darbui metalo plokščių dirbtuvėje. Geri papildomi priedai. Guerin Zimmerman Co., 8219 Clinton Rd., Cleveland, Ohio 44144. Kreiptis į Art Zimmerman. (16-19)

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamieji Colonial. 2 automobilių garažas. Uždara veranda. Naujai įdėti kilimai. Nauja pievelė. Prie Neff Rd. Arti Naujosios parapijos.

R. S. V. P. REALTY
481-9848 531-2666
(16-17)

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED DIE MAKERS

1st class only with job shop experience. High hourly rate with plenty of overtime. All benefits including vacation, holiday pay, hospitalization, etc.

ROBER TOOL CORP.

3760 RIDGE RD.
CLEVELAND, OHIO
216-631-3171 (11-16)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION.

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS
INDELIOUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gaus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

UŽGAVĖNIŲ PRAMOGA CLEVELANDO JAUNIMUI

Sekmadienį, š. m. kovo 4 d., 4 val. p. p.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALEJE.

Programoje: šv. Kazimiero pagerbimas, Tautinės stovyklos filmas, (garsinis, spalvotas, labai įdomus). Užgavėnių blynai ir kiti skanumynai. Didžiulė su daug laižymų loterija. Žaidimai, pasilinksminimas.

BILIETAI VAIKAMS PO 50 CT.

JAUNIMUI PO 1 DOL.

KITIEMS PO 2 DOL.

Rengia PILĖNŲ TUNTAS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KANDIDATŲ Į JAV LB TARYBĄ SIŪLYMO TERMINAS

Kaip jau anksčiau spaudoje buvo paskelbta, 1973 m. gegužės 19 ir 20 d. įvyks JAV Lietuvių Bendruomenės VII Tarybos ir PLB seimo atstovų rinkimai.

Vyriausia Rinkimų komisija, remdamasi JAV Lietuvių Bendruomenės Taisyklių II dalies C skyriaus 1-mo paragrafo a pastraipa, nutarė, kad kandidatų į JAV LB Tarybos ir PLB pasiūlymai turi būti Apygardų Rinkimų komisijų pirmininkams įteikti ne vėliau kaip 1973 m. kovo 31 d. Siunčiamųjų pašto pasiūlymų vokai turi būti antspauduoti ne vėlesniu kaip kovo 31 d. pašto antspaudu.

LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Dėl susidėjusių aplinkybių, vasario 17 d. turėjusios įvykti 1973 m. š. Amerikos

lietuvų slidinėjimo pirmenybės nebuvo pravestos.

Susitarus su ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komitetu, nuspręsta pirmenybes vykdyti kartu su pabaltiečių pirmenybėmis, š. m. kovo 3 d., šeštadienį, Devil's Elbow Ski Resort, Bethany, Ont., Kanadoje.

• J. Žmuidzinas, gyv. Glendale, Calif., atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką 12 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• F. Tallat-Kelpša, gyv. Evergreen Park, Ill., K. Žukauskas, gyv. Beverly Shores, Ind. ir Ignas Gatautis, gyv. Clevelande, atnaujindami prenumeratą pridėjo Dirvai paremti po 7 dol.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

A. + A.

Pulk. VLADAS BRAZIULIS

mirė 1972. III 2.

Vienerių metų mirties gedulingos šv. Mišios bus atlaikytos š. m. kovo mėn. 3 d., šeštadienį, 8 val. ryto šv. Jurgio bažnyčioje.

Ta proga maloniai prašom artimuosius, draugus ir pažįstamus prisiminti jį savo maldose.

Jo liūdinti —
šeima

Mylimai motinai

A. A.

MARIJAI JUŠKĖNIENEI

mirus, sūnų GERARDĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Arnoldas ir Getruda
Grušniai

A. A.

ROBERTUI E. SENKUI mirus, didelio liūdesio prislėgtiems jo brangiai mamytei HEDWIG, tėveliui VYTAUTUI, broliui RANDOLPH ir sesutei REGINAI reiškiamo gilią užuojautą

E. A. Steponavičiai
ir
J. V. Steponavičiai

A. A.

JUSTINUI ŠIRVAIČIUI staiga mirus, žmonai DOMUTEI, dukrai RAMUNEI, sūnui ALGIUI ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Mečys ir Leokadija Baliai
ir šeima

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Dail. Dalia Aleknienė, laimėjusi Čiurlionio galerijos premiją, kalbasi su žurnalistu J. Janušaičiu. Z. Degučio nuotrauka

• ŠI MĖNESĮ Chicago lietuviai mini sukaktį 1918 m. paskelbtos Lietuvos Nepriklausomybės deklaracijos, kuri 1940 m. tragiškai baigėsi, Sovietams okupavus kraštą. Tūkstančiai lietuvių atvyko į laisvąją Ameriką, kuri stengiasi užgydyti jų žaizdas... taip rašė dienraštis "Chicago SunTimes" vedamajam š. m. vasario 15 d. laidoje. Kitas dienraštis "Chicago Today", š. m. vasario 16 d. laidų vedamajam pabrėžė: "Lietuviams Nepriklausomybė nėra tik istorinis faktas, bet ir degantis šių dienų reikalas, dėl kurios jie nebijo net gyvybės paaukoti..." Tarp tų drąsiųjų lietuvių žygių dienraštis toliau pamini Romą Kalantą, 17,000 Lietuvos katalikų, kurie pasirašė petiją dėl religijos persekiojimo okup. Lietuvoje ir atitinkamais kanalais ją atsiuntė JT gen. sekretoriui. Tretytis Chicago's dienraštis "Daily News" vasario 18 d. laidoje paskelbė rytojaus dieną Marijos aukšt. mokyklos salėje įvyksiančio Lietuvos Nepriklausomybės šventės programą, iškeldamas ir tai, kad tik Illinois gubernatorius ir Chicago's miesto burmistras vasario 16 d. paskelbė kaip Lietuvos Nepriklausomybės dieną tiek visoje Illinois valstijoje, tiek ir Chicago's mieste. Lietuvos Nepriklausomybės dieną taip pat paminėjo viena kita amerikiečių TV programa, universitetai ir net gimnazijos, kaip pvz. integruota jėzuitų šv. Ignaco gimnazija, kur visiems mokiniams per garsintuvus buvo pranešta, kad šiandien yra Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Žodžiu, ir šiais metais Chicagoje bei Illinois valstijoje garsas apie Lietuvos Nepriklausomybės šventę plačiai nuskambėjo ir pvz. čia rašančiam neteko susitikti tokio amerikiečio bendrabio, kuris apie tą šventę nebūtų žinojęs. Malonu, kad dienraštis "Chicago Today", rašydamas vedamąjį apie Lietuvą, plačiai pasinaudojo JAV LB išleistu leidiniu "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — A Report for 1972", o dienraštis "Daily News" naudojosi Altos pranešimu. Tuo tarpu apie įvykusį didįjį Altos ruošą Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą Marijos aukšt. mokyklos salėje, po kurio visuomenė ypač plačiai komentavo Kongreso atstovo E. Derbinskio uždegantį ir lietuvių, o ypač mūsų jaunimą, aukštai iškeltą žodį, o taip pat akademiniams gerai paruoštą, nors ir per ilgą, dr. J. Balio kalbą, tikiu, parašys kiti.

• 47 LIETUVIAI dailininkai, gyvenantieji laisvajame pasaulyje, išstatė savo kūrinius naujojoje Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, Chicagoje, Čiurlionio galerijos vadovybės surengtoje jungtinėje parodoje Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga. Viso išstatyta 65 paveikslai, skulptūros ir kitų žanrų kūriniai. Iškilmingas naujosios Čiurlionio galerijos ir jungtinės lietuvių dailininkų parodos atidarymas įvyko penktadienio, vasario 16 d. vakare. Nors per miestą tą popietę praėjo sniego pūga, bet į galerijos bei parodos atidarymą susirinko netikėtai daug žmonių, jų buvo pilnutėlės naujosios galerijos patalpos. Iškilmingą atidarymo pusvalandį pradėjo galerijos direktorė dail. V. Balukienė, žodį tarė Lietuvos gen. konsulė Chicagoje J. Daužvardienė, o smuikinininkas P. Matukas atliko Handelio sonatą. Jau buvo žinoma, kad parodoje išstatytus kūrinius prieš tai apžiūrėjo specialiai sudarytos jūry komisijos nariai — Museum of Contemporary Art meno direktorius S. Prokopoff, dienraščio "Daily News" meno kritikas F. Shultze ir dail. A. Kašubienė iš New Yorko — ir kad šie meno žinovai bei specialistai atrinko kūrinius numatytiems premijoms ar nupirkimui. LF atstovas dr. K. Ambrozaitis Lietuvių Fondo skirtą tūkstantį dolerių įteikė jaunai dailininkei Irenai Mitkutei, gyvenančiai Chicagoje, už dainų iliustracijas, pavadintas "Pastoralės ofortai su lietuvių dainomis". Čiurlionio galerijos direktijos skirta 500 dol. premija atiteko kitai palyginus jaunai Chicago's Meno Instituto absolventei dail. Daliai Aleknie- nei už ofortą "Konstrukcijos". Lietuviai jėzuitai pasiskyrė 250 dol. premiją už geriausią religinio meno kūrinių, kurią laimėjo dail. A. Valeška už skaldyto stiklo vitražą "Motina". Taip pat visi parodos atidarymo vakarą atsilankiusieji galėjo balsuoti už jiem labiausiai patinkamą kūrinių. Čia daugiausia balsų gavo dail. T. Valiaus ofortas "Samogitia" ir už tai jam paskirta 100 dol. premija, kuriai pinigų paaugojo daktarai

dienio, vasario 16 d. vakare. Nors per miestą tą popietę praėjo sniego pūga, bet į galerijos bei parodos atidarymą susirinko netikėtai daug žmonių, jų buvo pilnutėlės naujosios galerijos patalpos. Iškilmingą atidarymo pusvalandį pradėjo galerijos direktorė dail. V. Balukienė, žodį tarė Lietuvos gen. konsulė Chicagoje J. Daužvardienė, o smuikinininkas P. Matukas atliko Handelio sonatą. Jau buvo žinoma, kad parodoje išstatytus kūrinius prieš tai apžiūrėjo specialiai sudarytos jūry komisijos nariai — Museum of Contemporary Art meno direktorius S. Prokopoff, dienraščio "Daily News" meno kritikas F. Shultze ir dail. A. Kašubienė iš New Yorko — ir kad šie meno žinovai bei specialistai atrinko kūrinius numatytiems premijoms ar nupirkimui. LF atstovas dr. K. Ambrozaitis Lietuvių Fondo skirtą tūkstantį dolerių įteikė jaunai dailininkei Irenai Mitkutei, gyvenančiai Chicagoje, už dainų iliustracijas, pavadintas "Pastoralės ofortai su lietuvių dainomis". Čiurlionio galerijos direktijos skirta 500 dol. premija atiteko kitai palyginus jaunai Chicago's Meno Instituto absolventei dail. Daliai Aleknie- nei už ofortą "Konstrukcijos". Lietuviai jėzuitai pasiskyrė 250 dol. premiją už geriausią religinio meno kūrinių, kurią laimėjo dail. A. Valeška už skaldyto stiklo vitražą "Motina". Taip pat visi parodos atidarymo vakarą atsilankiusieji galėjo balsuoti už jiem labiausiai patinkamą kūrinių. Čia daugiausia balsų gavo dail. T. Valiaus ofortas "Samogitia" ir už tai jam paskirta 100 dol. premija, kuriai pinigų paaugojo daktarai

Milda ir Stasys Budriai. Eilė dailininkų už išskirtinius darbus gavo garbės lapus.

• PRIEŠ AKIS turiu vieną istorinę nuotrauką, nors daryta ne taip seniai, gal tik prieš 10 metų, su keturiais veidais, kurių kiekvieną šiandien norisi prisiminti, nes jie visi vienaip ar kitaip surišti su dabar prabėgančiomis dienomis. Iš kairės stovi rašytojas Aloyzas Baronas, šiemetiniš "Draugo" romano premijos laimėtojas (tai antroji jo laimėta "Draugo" romano premija), kuriam premiją iškilmingai bus įteikta kovo 4 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje, Chicagoje. Šalia premijuoto romano, šiomis dienomis pasirodė ir A. Barono anksčiau išleisto romano apie Lietuvos partizanus "Vėjas lekia lyguma" antroji, papildytoji laida. Ta knyga prieš pora metų LAS skelbtame konkurse laimėjo antrą premiją ir pirmoji laida buvo greit išpirkta. Toliau matome neužmirštamą "peklinininką" ir lietuvių spaudos bendradarbį Albina Valentina. Jis mirė 1967 m. kovo 6 d. ir jo palaikai ilsisi šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje, kapą ženklinant kukliai antkapinei lentelei. Jo savito bei įdomaus braižo straipsnių ir feljetonų labai pasigendame ir atrodo, kad jo spaudoje išbarstytų bei rankraščiuose paliktų feljetonų niekas nesisten- gia surinkti ir išleisti atskira knyga. Kai minėsime jo mirties dešimtasias metines (iki tol dar yra keturi metai laiko) būtų gerai kad kas nors išleistų jo raštų rinkinį. Tretytis nuotraukoje matomas yra nuolatiniš "Dirvos" novelių konkursų mecenatas, plačios

Keturi veidai iš literatų bei mecenatų šeimos, iš kairės: Al. Baronas, Alb. Valentinas (miręs), Dirvos novelių konkursų premijų mecenatas S. Kašėlionis ir J. Minelga prieš eilę metų Chicagoje po vieno literatūros vakaro. V. Noreikos nuotrauka

bei labai geros dūšios dūšas, didžiai literatūra besidomintis Simas Kašėlionis. Tą mielą vyrą teko susipažinti 1949 m. New Yorke pas poetą L. Žitkevičių, vėliau maždaug tuo pačiu metu abu persikėlė į Chicago ir čia Simą matysiu visur, kur tik verda lietuviškas gyvenimas. Ar Simas Kašėlionis pats rašo, tikrai nežinau, nes jis to nesako. Bet kiek pinigų jis paskyrė vien "Dirvos" premijoms, turėtų suskaityti buhalteriai ir viešai tai paskelbti, nes Simas pats to nepasako. Ketvirtasis iš kairės nuotraukoje stovi vaikų poetas Jonas Minelga. Tai gyvas šių dienų kūrėjas, nes neužilgo išeina jo naujas poezijos rinkinys vaikams, pavadintas "Kiškio pyragai". Knyga, išties iliustruota gyvomis bei savitai charakteringomis dail. Vandos Aleknienės iliustracijomis, išleidžia LB švietimo organai ir knyga jau yra spausdinama M. Morkūno spaustuviėje.

• Kaziuko mugė rengiama Chicago's skaučių tų įvyks š. m. kovo mėn. 4 d. Jaunimo Centre. Jos atidarymas bus 10 val.

Mugės metu bus gera proga įsigyti vertingų dovanėlių prekių, skaniai pavalyti lietuviškų valgių ir daug džiaugsmo jaunimui.

• Žymiosios lietuviškos amerikietės vardas bus suteiktas Lietuvos garbės konsulei J. Daužvardienei per jos garbei rengiamą vakariene Drake viešbučio salėje kovo 11 d. Chicagoje. Pagerbimą rengia Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus vadovybė ir specialus komitetas, kuriam vadovauja dr. Vida Tumasonienė.

• II Mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks š. m. lapkričio 22-25 d. Chicagoje. Rengia Lituanistikos Institutas, PLIAS-ALIAS ir Lietuvių Gydytojų Sąjunga. Simpoziumo organizacinius reikalus tvarkys organizacinė komisija, kuriai vadovauja inž. J. Jurekūnas.

• Antras Kaimas, sceninio, humoro ir satyros grupė, savo 10 metų sukaktinę programą Chicago's Jaunimo Centre išpildys kovo 10 (8 v. v. ir kovo 11 (3 v. p. p.) dienomis. Pastatyme, šalia reguliariųjų, aktyviai dalyvauja ir visi senieji kolektyvo nariai — viso virš 200 vaidintojų. Staliukų rezervacijos HE 4-7004. (15-16)

• Lietuvių Diena Mohawk kalnuose, Cornwall, Conn. įvyks šeštadienį, kovo 3 d. Pradžiai apie 9 val. ryto, pabaiga 5 val. vakare. Programoj: parodėlė, kurią tvarko Gediminas Liaukus, Hartfordo šeštadieninės mokyklos tautiniai šokiai, lietuviška muzika, etc. Tos dienos vakare visi prašom atvykti į Waterburyje renkiama pasilinksminimą. Jis įvyks šv. Juozapo mokyklos salėje. John St., 7:30 vakare. Rengia Waterburio šeštadieninė mokykla. Programoj šokiai, meninė dalis, užkandžiai, laimėjimai. Rezervacijos stalam "Spaudoje", 10 John St., Waterbury Conn. Iki malonaus pasimatymo kalnuose, o po to Waterburio "Užgavėnių balijū".

FITTERS

Must have experience in heavy plate fabrication. Some structural steel experience helpful. Must be able to work from blue prints.

APPLY TO MR. HALLER

CONTINENTAL

BOILER WORKS, INC.

5601 WEST PARK

ST. LOUIS, MO.

314-781-8500

E. D. E.

(11-17)